

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

te. t.y. kalban
labai daug
praktiniai
3 vaizdai ki
nuo klere
dant, o aut
išduoti per vskot gyoti. te n
reperi vnsu
id. obj. post kas vskot potis ka
drosu obj. dant. de uau
on by potuti Operat. PAi ta
"E" - jis uetot operato
difu in pnta kas uet tyt. u
už kladi. de potis

DARBO ATASKAITA 2004

TURINYS

PRATARMĖ	2
2004 m. ĮVYKIŲ SUVESTINĖ	4
I. KONKURENCIJOS TEISĖS MODERNIZAVIMAS	6
1. Konkurencijos įstatymo pataisos.....	6
2. Poįstatyminiai teisės aktai	7
II. VEIKLOS APŽVALGA	9
1. Konkurencijos įstatymo priežiūra	9
Draudžiami susitarimai	9
Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi	12
Koncentracijos kontrolė.....	13
Teisės aktų derinimas ir konkurencijos kultūros sklaida	15
Valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmai, ribojantys konkurenciją	16
Rinkų tyrimai ir kita veikla	17
2. Valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolė	18
3. Reklamos įstatymo priežiūra	22
4. Teisminė praktika	24
III. TARPTAUTINIAI RYŠIAI	26
1. Europiniai konkurencijos darbai	26
2. Tarptautinis bendradarbiavimas	27
3. Techninė pagalba	28
IV. VIEŠIEJI RYŠIAI	28
V. PRIEDAI	30

Parengė V. Aleksienė, A. Jankauskas, P. Kvietkauskienė

Išleido LĮ „Kriventa“ (tel. 265 06 29)

Pasirašyta spaudai 2005 03 23

Tiražas 100 vnt.

PRATARMĖ

2004 metai visiems Lietuvos žmonėms, taip pat ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai, pirmiausia buvo svarbūs tuo, kad mūsų valstybė tapo Europos Sąjungos nare. Ryškių pokyčių, susijusių su šiuo ypatingu valstybės gyvenimo įvykiu, nuolat stebime ne tik ekonomikoje ir verslo aplinkoje, bet ir daugelyje kitų veiklos sričių. Išsiplėtusios rinkos ir pasikeitusios ekonominės sąlygos kaip tik yra pagrindinės priežastys, lemiančios vis stiprėjančią konkurenciją. Tuo pačiu didėja Konkurencijos tarybos, kaip konkurenciją Lietuvoje prižiūrinčios valstybės institucijos, vaidmuo pradėjus įgyvendinti Europos Sąjungos konkurencijos taisykles.

Šioje metinėje darbo ataskaitoje visapusiškai parodoma, kas konkrečiai nuveikta per metus siekiant efektyvios konkurencijos, kuri turi didelį poveikį tiek kainoms, tiek kokybiškesniems produktams ir įvairesnėms paslaugoms. Konkurencija skatina geriau tenkinti vartotojų poreikius, o tai padeda sparčiau kelti visuomenės gerovę. Siekiant įgyvendinti šiuos uždavinius buvo priimtos Konkurencijos įstatymo pataisos bei aktualūs teisės aktai, taip pat vykdytos kitos veiksmingo konkurencijos politikos įgyvendinimo priemonės.

2004 m. ataskaitoje pateikiama analizė supažindina tiek su veiklos rezultatais, tiek su atliktų tyrimų pagrindu priimtais nutarimais ir vadovaujantis Konkurencijos bei Reklamos įstatymų reikalavimais išaiškintų pažeidimų pobūdžiu. Konkurencijos tarybos veiklą organizuojame atsižvelgdami į tarptautinę patirtį. Vertindamas Konkurencijos tarybos nuveiktus darbus ir planuodamas svarbiausius uždavinius ateičiai, noriu pateikti keletą tezių, kurios konkrečiai apibrėžia veiklos strategiją ir kurių veiksmingas įgyvendinimas padeda įvykdyti institucijai keliamus reikalavimus.

Konkurencijos priežiūra bendroje ES erdvėje. Didelis parengiamasis darbas stengiantis perimti ir pritaikyti ES reikalavimus ir tendencijas konkurencijos srityje sudarė sąlygas veiklos tęstinumui bei modernizavimui Lietuvai gegužę tapus ES nare. Įsijungimas į bendrąją ES rinką iškėlė naujų reikalavimų tiek ūkio subjektams, kadangi pasikeitė prekybos taisyklės ir su Europos, ir su trečiosiomis šalimis, tiek ūkio subjektų tarpusavio konkurenciją bendroje rinkoje prižiūrinčioms institucijoms. Tiesiogiai pradėjus taikyti ES konkurencijos taisykles bei Europos Bendrijų steigimo sutarties 81 ir 82 straipsnių nuostatas, atitinkamas galias suteikus Konkurencijos įstatymo

pataisomis – tapome Europos Komisijos partneriais, kadangi minimas nuostatas įgaliota taikyti tiek mūsų institucija, tiek Lietuvos teismai.

Naujojo reglamento svarba. Sėkmingai dirbame pagal nuo gegužės ES įsigaliojusį naująjį reglamentą, apibrėžiantį konkurencijos taisyklių taikymo sąlygas bei procedūras ir sukūrusį pagrindą priežiūros sistemai tobulinti. Kontrolės liberalizavimas suteikus ūkio subjektams galimybę nesikreipti į Konkurencijos tarybą privalomų leidimų atskirosioms išimtimis, o pačioms spręsti, ar sudaryti susitarimai gali patekti į draudžiamų susitarimų sritį, ar jie tenkina nustatytas išimties sąlygas, skatina tarpusavio pasitikėjimą ir supaprastina procedūras nesumažinus atsakomybės. Kitos reglamento nuostatos, apibrėžusios pasikeitimus traktuojant įmonių koncentraciją, paskatino visapusiškiau vertinti įmonių susijungimo įtaką, kai užimama rinkos dalis sudaro mažiau nei 40 proc.

Konkurencijos procesų analizė. Atliekant tyrimus labai svarbu ne tik įvertinti esamą padėtį, bet ir modeliuoti nagrinėjamų rinkų galimas raidos tendencijas, kad galima būtų numatyti kliūtis konkurencijai ir pasiręsti apginti visuomenės interesus. Įgyvendinamos Konkurencijos įstatymo, pataisyto priderinus prie ES konkurencijos taisyklių, nuostatos sudarė pagrindą lanksčiau nagrinėti skundus dėl galimų Konkurencijos įstatymo pažeidimų. Pamažu pradėjo ryškėti tendencijos, rodančios, kad ūkio subjektai ima naudotis galimybe kreiptis į Lietuvos administracinius teismus, galinčius tiesiogiai nagrinėti bylas, susijusias su Konkurencijos įstatymo pažeidimais. Be to, ūkio subjektai jau įvertino galimybę ginti savo interesus kreipiantis į Europos Komisijos konkurencijos direktoratą, kai galimas pažeidimas apima geografiškai platesnę nei Lietuvos teritoriją.

Objektyvumas taikant ekonomines sankcijas. Konkurencijos įstatymo pataisa, susijusi su baudų sistema, paskatino parengti kriterijus, kurie padėtų objektyviau skirti baudas už nustatytus Konkurencijos įstatymo pažeidimus atsižvelgiant į įvairias aplinkybes. Konkurencijos įstatyme nustatytas tik maksimalus baudos dydis – iki 10 proc. pažeidimą padariusio ūkio subjekto bendrųjų metinių pajamų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 2004 m. pabaigoje patvirtintos baudos dydžio nustatymo taisyklės yra labai artimos tom, kurias taiko Europos Komisija skirdama baudas už EB sutarties 81 ir 82 straipsnių pažeidimus. Priimtomis taisyklėmis detalizuota baudos skyrimo procedūra bei reglamentuotas baudos dydžio nustatymas padės visapusiškiau įvertinti ūkio subjekto veiksnių įtaką ir kvalifikuoti pažeidimo ypatumus atsižvelgiant į atsakomybę sunkinančias ar lengvinančias aplinkybes.

Tyrimų kokybė. Konkurencijos tarybos atliktų tyrimų kokybė išryškėja ūkio subjektams pasinaudojus teise apskūsti priimtą nutarimą teismams. Specialistų profesiniai sugebėjimai surinkti būtinus įrodymus, teisingai atlikti tyrimo procedūras ir parengti motyvuotas tyrimo išvadas patvirtinami teismų sprendimais – per 90 proc. Konkurencijos tarybos priimtų nutarimų teismai pripažįsta pagrįstais ir palieka galioti nepakeistus. Tačiau specialistų profesionalumas ir kvalifikacija tampa ypač reikšmingi tyrimuose, kurie sulaukia Europos Komisijos ar kitų Europos šalių konkurencijos institucijų dėmesio. Todėl aktyvus bendradarbiavimas virtualiame Europos konkurencijos institucijų tinkle kaip tik turi padėti gerinti atliekamų tyrimų kokybę. Europos Komisijai ir kitoms šio tinklo narėms aktualių tyrimų pristatymas virtualiame tinkle padeda ne tik koordinuoti veiklą, bet ir pasinaudoti kolegų sukauptą patirtimi bei operatyviai keistis reikalinga informacija.

Konkurencijos kultūros ypatumai. Pastangos gerinti sąžiningos konkurencijos aplinką Lietuvoje ir išsiplėtusioje bendroje Europos rinkoje neatsiejamos nuo konkurencijos kultūros. Kasmet pastebime gerėjančią ne tik įmonių, bet ir vartotojų konkurencijos kultūrą. Tačiau tik veikdami moderniau ir efektyviau, teisiškai nepriekaištingai, didesnę dėmesį skirdami šviečiamajai veiklai galime tikėtis tolesnio šių tendencijų stiprinimo.

Rimantas Stanikūnas
Konkurencijos tarybos pirmininkas

2004 m. ĮVYKIŲ SUVESTINĖ

- Sausio 28 d.** Lietuvos Respublikos Vyriausybė posėdyje pritarė Konkurencijos įstatymo pakeitimo ir papildymo projektui, kuris buvo pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos Seimo komitetams.
- Vasario 12 d.** Konkurencijos tarybos pirmininkas R. Stanikūnas dalyvavo OECD Paryžiuje surengtame Pasaulio forume konkurencijos klausimais. Vienoje iš forumo sesijų jis perskaitė pranešimą apie konkurencijos poveikį Lietuvos telekomunikacijų sektoriui.
- Kovo 18 d.** Priimtas nutarimas leisti bendrovei „Gazprom“ įsigyti AB „Lietuvos dujos“ akcijų paketą su sąlyga, kurios įgyvendinimas užtikrins ūkio subjektams galimybes konkuruoti didmeninės gamtinių dujų prekybos rinkoje.
- Kovo 18 d.** Pritarta valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms pagal Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos pateiktą pranešimą. Pagalba bus teikiama kaip subsidijos iš ES struktūrinių fondų ir nacionalinio bendrojo finansavimo lėšų ir 2004–2006 m. laikotarpiu turėtų siekti 185,4 mln. Lt.
- Balandžio 15 d.** Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pakeitimo ir papildymo, Valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolės įstatymo pripažinimo netekusiu galios ir Civilinio proceso kodekso 1 straipsnio pakeitimo įstatymą.
- Balandžio 26 d.** Kartu su Vokietijos ūkio ir darbo ministerija surengtas seminaras Lietuvos Respublikos ministerijų ir kitų valstybės pagalbos problemas sprendžiančių institucijų darbuotojams. Seminare supažindinta su pokyčiais, kurie atsiras vykdant valstybės pagalbos kontrolę Lietuvai įstojus į ES.
- Gegužės 1 d.** Konkurencijos įstatymo pataisų įsigaliojimas. Tiesioginis EB sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymas.
- Gegužės 12 d.** Gautas „TeliaSonera AB“ pranešimas apie įvykdytus įpareigojimus, kurie šiai bendrovei buvo nustatyti 2003 m. gruodį priimtame nutarime dėl leidimo vykdyti koncentraciją.
- Gegužės 27 d.** Išnagrinėjusi AB „Alita“ pranešimą apie koncentraciją privatizavimo būdu įsigyjant 100 proc. AB „Anykščių vynas“ akcijų paketą Konkurencijos taryba leido vykdyti šią koncentraciją, nustačiusi sąlygas ir įpareigojimus.

- Birželio 30 d.** Išleistas Europos Bendrijos teisės aktų, reglamentuojančių valstybės pagalbos kontrolę, rinkinys lietuvių kalba.
- Rugsėjo 21 d.** Konkurencijos tarybos pirmininkas R. Stanikūnas dalyvavo Briuselyje vykusioje Energijos dienoje, kurioje aptarta padėtis Europos šalių energetikos sektoriuje ir konkurencijos plėtojimo perspektyvos jame. Taip pat dalyvauta Europos šalių konkurencijos institucijų vadovų pasitarime.
- Rugsėjo 30 d.** Už Konkurencijos tarybos nutarimo nevykdymą UAB „Baltijos mineralinių vandenių kompanija“ skirta 30 tūkst. Lt bauda.
- Spalio 18 d.** Lietuvos Respublikos Prezidento V. Adamkaus dekretu R. Stanikūnas paskirtas Konkurencijos tarybos pirmininku antrai penkerių metų kadencijai.
- Spalio 21 d.** Po ilgai trukusių teisminių ginčų Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas priėmė galutinę ir neskundžiamą Konkurencijos tarybai palankią nutartį dėl 100 tūkst. Lt baudos AB „Mažeikių nafta“. Bauda paskirta 2000 m. už šios bendrovės įvykdytą Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio (draudžiami susitarimai) pažeidimą.
- Lapkričio 2 d.** Vietnamo teisingumo ir darbo ministerijų valstybės tarnautojų grupė buvo atvykusi perimti patirties kuriant konkurencijos teisės pagrindus.
- Lapkričio 11d.** Kolegų iš Estijos konkurencijos institucijos vizitas susipažinti su Konkurencijos tarybos administracijos darbo patirtimi.
- Lapkričio 19 d.** Už įvykdytą draudžiamą susitarimą baudos skirtos kai kurioms Klaipėdos mieste veikiančioms vairavimo mokykloms.
- Lapkričio 26 d.** Bendrovei „Tele 2“, Reklamos įstatymo reikalavimus per metus pažeidusiai antrą kartą, skirta 60 tūkst. Lt bauda.
- Gruodžio 6 d.** Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą, kuriuo patvirtino baudos, skiriamos už Konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo taisykles.

I. KONKURENCIJOS TEISĖS MODERNIZAVIMAS

Lietuvos įstojimas į Europos Sąjungą bei ES konkurencijos taisyklių modernizavimas, ypač Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose įgyvendinimo (toliau – Tarybos reglamentas Nr. 1/2003) ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (toliau – Tarybos reglamentas Nr. 139/2004) priėmimas sąlygojo naujus pokyčius Lietuvos konkurencijos teisėje. Siekiant užtikrinti naujų ES konkurencijos taisyklių taikymą Lietuvai įstojus į ES, 2004 m. balandžio 15 d. buvo papildytas 1999 m. priimtas Konkurencijos įstatymas bei Civilinio proceso kodeksas, o vėliau priimti atitinkami poįstatyminiai teisės aktai. Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pakeitimo ir papildymo, Valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolės įstatymo pripažinimo netekusiu galios ir Civilinio kodekso 1 straipsnio pakeitimo įstatymas (toliau – KĮ) įsigaliojo nuo 2004 m. gegužės 1 d.

1. Konkurencijos įstatymo pataisos

Nors priėmus KĮ esminės anksčiau taikytos nuostatos išliko nepakitusios, įstatyme padaryti reikšmingi pakeitimai draudžiamų susitarimų ir koncentracijos kontrolės srityse, peržiūrėtos tyrimų procedūrų ir sankcijų nuostatos. Be to, įstatymas pakoreguotas atsižvelgus į išryškėjusius trūkumus jį taikant praktikoje.

Bendrosios nuostatos

- ◆ KĮ 1 straipsnio 3 dalis, nustatanti, kad „šiuo įstatymu siekiama Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos

konkurencijos santykius reglamentuojančios teisės suderinimo“, papildyta nuoroda į priedą, kuriame pateiktas KĮ nuostatomis įgyvendinamas Europos Sąjungos teisės aktas – Tarybos reglamentas Nr. 1/2003.

- ◆ KĮ papildytas nauju skyriumi „Europos Sąjungos konkurencijos taisyklių taikymas“, kuriame nustatyta, kad Konkurencijos taryba (toliau – KT) yra institucija, įgaliota taikyti ES konkurencijos taisykles, kurių priežiūra pagal ES konkurencijos teisę pavedama nacionalinei konkurencijos institucijai. Ši norma išplėtė KT kompetencijos ribas, užtikrindama Sutarties 81 ir 82 straipsnių lygiagretų taikymą kartu su KĮ, kai tiriami susitarimai ar piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą.
- ◆ Įvesta nauja valstybės pagalbos kontrolės sistema.

Draudžiami susitarimai

- ◆ Pereita nuo leidimų sistemos prie tiesiogiai taikomos išimčių sistemos.
- ◆ Panaikinta pareiga teikti informaciją apie sutartį, sudarytą pagal bendrosios išimties suteikimo sąlygas.

Koncentracijų kontrolė

- ◆ Liberalizuotas pranešimo pateikimo terminas. Neliuko reikalavimo koncentracijoje dalyvaujantiems ūkio subjektams pranešti apie koncentraciją per 7 dienas po pirmojo vykdant koncentraciją atlikto veiksmo bei reikalavimo sustabdyti koncentraciją atlikus šį veiksmą, iki bus priimtas KT nutarimas leisti vykdyti koncentraciją. Dėl to nebeliko ir sankcijų už nelaiku pateiktą pranešimą apie koncentraciją.
- ◆ Keturių mėnesių terminas, per kurį KT turi priimti galutinį sprendimą, pranešimą pateikusio ūkio subjekto motyvuotu prašymu gali būti pratęstas dar vienam mėnesiui.
- ◆ Už koncentracijos pranešimo pateikimą ir nagrinėjimą įvesta rinkliava.

- ◆ Vertinant įmonių koncentraciją dominavimo testas papildytas dar vienu testu – itin apribotos konkurencijos kriterijumi.
- ◆ Numatyta papildoma KT teisė įpareigoti teikti pranešimą tais atvejais, kai atsiras grėsmė po koncentracijos susikurti ar sustiprėti dominuojančiai padėčiai arba itin apriboti konkurenciją, nors iš anksto pranešti KT nereikėjo, kadangi nebuvo viršyti pajamų dydžiai. Nauja procedūra galės būti taikoma tik tuo atveju, kai nuo koncentracijos įgyvendinimo praėję ne daugiau kaip 12 mėnesių.

Tyrimų procedūros

- ◆ Nustatyta, kad Europos Komisijos (toliau – EK) atliekamus patikrinimus ir galimą prievartos panaudojimą sankcionuoja Vilniaus apygardos administracinis teismas.
- ◆ Numatytas papildomas bylos atnaujinimo pagrindas, sukuriantis galimybę užtikrinti proceso šalių teisių gynimą, jei teismo sprendime esantis Steigimo sutarties 81 ar 82 straipsnių taikymas prieštarauja EB Komisijos sprendimui, susijusiam su šių straipsnių taikymu.
- ◆ Padaryti atitinkami pakeitimai KĮ nuostatose, reglamentuojančiose pareiškimo dėl tyrimo atlikimo pateikimą bei nagrinėjimą KT, o taip pat tyrimo baigimą. Pagal naujas nuostatas KT turi išnagrinėti pareiškimus dėl konkurenciją ribojančių veiksmų ne per 14 dienų, kaip buvo anksčiau, bet per 30 dienų nuo pareiškimo pateikimo, ir priimti nutarimą pradėti tyrimą ar atsisakyti jį pradėti. Be to, iki 5 mėnesių prailgintas tyrimo baigimo terminas, numatant galimybę šį terminą kiekvieną kartą pratęsti 3 mėnesiams. Taip pat numatyta galimybė atsisakyti pradėti tyrimą, kai nėra duomenų, leidžiančių pagrįstai įtarti įstatymo pažeidimą.
- ◆ Numatyta papildoma tyrimo nutraukimo galimybė. Pagal naujas KĮ nuostatas tyrimas galės būti nutrauktas ne tik nesant įstatymo pažeidimo, bet ir tuo atveju, kai ūkio subjekto veiksmai nepadarė esminės žalos įstatymų saugomiems interesams ir ūkio subjektas pateikė KT rašytinį įsipareigojimą tokių veiksmų neatlikti. Prisiimtą įsipareigojimą ūkio subjektai privalės vykdyti. Jei jis nebus vykdomas, numatyta

bauda iki 5 proc. vidutinių dienos bendrųjų pajamų praėjusiais ūkiniais metais už kiekvieną pažeidimo vykdymo (tęsimo) dieną.

- ◆ Reglamentuotas konkurencijos bylų teisminis nagrinėjimas. Nustatyta, kad ūkio subjektas, kurio teisėtų interesų nepaisoma veiksmais, pažeidžiančiais Sutarties 81 ar 82 straipsnius, ar kitais draudžiamais konkurenciją ribojančiais veiksmais, turi teisę kreiptis į Vilniaus apygardos teismą su ieškiniu dėl neteisėtų veiksmų nutraukimo bei padarytos žalos atlyginimo.

Sankcijos

- ◆ Piniginės baudos už draudžiamus susitarimus, piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, koncentracijos, apie kurią buvo privaloma pranešti, įgyvendinimą be KT leidimo, koncentracijos tęsimą jos sustabdymo laikotarpiu, KT nustatytų koncentracijos vykdymo sąlygų ar privalomų įpareigojimų pažeidimą padidintos iki 10 proc. bendrųjų metinių pajamų praėjusiais ūkiniais metais.
- ◆ Pagal naują KĮ nuostatą baudos dydžio nustatymo tvarką savo nutarimu tvirtina Vyriausybė.

Civilinio proceso kodekso papildymas

Civilinio proceso kodeksas papildytas nuostata, kad konkurencijos bylos nagrinėjamos pagal šio kodekso taisyklės, išskyrus išimtis, nustatytas KĮ. Teismas, gavęs su Sutarties 81 ar 82 straipsnių taikymu susijusį ieškinį, apie tai informuos EK ir KT.

2. Poįstatyminiai teisės aktai

Taisyklės dėl baudų dydžio

2004 m. gruodžio 6 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintos „Baudos, skiriamos už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo taisyklės“. Šiose taisyklėse detalizuota baudos skyrimo procedūra ir reglamentuotas baudos dydžio nustatymas.

2004 m. DARBO ATASKAITA

Pažymėtina, kad taisyklėse įtvirtintas baudų nustatymo metodas yra artimas EK baudų, skiriamų už Sutarties 81 ir 82 straipsnių pažeidimus, nustatymo metodui.

Taisyklėse atskirai reglamentuotas baudos sumažinimas pažeidimą įvykdžiusiems draudžiamo konkurentų susitarimo (kartelio) dalyviams.

KT galės iki 75 proc. sumažinti skiriamą baudą, jeigu kartelio dalyvis pateiks visą jam žinomą informaciją apie draudžiamą susitarimą ir bendradarbiaus su KT tyrimo metu. Baudos sumažinimo sąlygų patvirtinimas turėtų paskatinti draudžiamų susitarimų dalyvius nutraukti neteisėtą veiklą ir bendradarbiauti su KT bei padėti išaiškinti pačius sunkiausias KĮ pažeidimus.

Rinkliava už pranešimus apie koncentraciją

Atsižvelgus į padarytą KĮ pakeitimą įtvirtinta rinkliava už pranešimo apie koncentraciją pateikimą ir nagrinėjimą. Konkretus rinkliavos dydis – 4 000 Lt, nustatytas Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1458 „Dėl valstybės rinkliavos objektų sąrašo, šios rinkliavos dydžių ir mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

Netekę galios nutarimai

Vadovaudamasi nauja KĮ 6 str., nustatančio išimčių sąlygas, redakcija, KT 2004 m. rugsėjo 2 d. priėmė nutarimą Nr. 1S-132 „Dėl susitarimų, tenkinančių Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies sąlygas ir kai kurių Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos nutarimų pripažinimo netekusiais galios“. Nustatyta, kad susitarimams, kurie atitinka ES reglamentuose, suteikiančiuose bendrąsias išimtis, nustatytas sąlygas, nebus taikomas KĮ 5 str. ir jie bus laikomi prokonkurenciniais, t. y. tenkinančiais KĮ 6 str. nustatytas išimčių sąlygas. Nutarimo priede pa-

teiktas reglamentų, suteikiančių bendrąsias išimtis, sąrašas, kuriuo ūkio subjektai ir kiti konkurencijos teisę taikantys asmenys informuojami apie teisės aktus, įtvirtinančius bendrųjų išimčių sąlygas.

De minimis reglamentavimas

2004 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1S-172 „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2000 m. sausio 13 d. nutarimo Nr. 1 „Dėl reikalavimų ir sąlygų susitarimams, kurie dėl savo mažareikšmio poveikio nelaikomi Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 ir 2 dalių pažeidimu, patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo iš esmės pakeistas susitarimų pripažinimo mažareikšmiais (*de minimis*) reglamentavimas. Naujasis teisės aktas parengtas atsižvelgus į EK *de minimis* pranešimą (2001/C 368/07). Palyginti su iki tol galiojusiuo teisės aktu, naujajame įtvirtinti šie esminiai pakeitimai:

- atsisakoma susitarimų mažareikšmį poveikį vertinti remiantis ūkio subjektų metinėmis bendrosiomis pajamomis, vertinimo kriterijumi paliekama tik susitariančių ūkio subjektų užimama rinkos dalis;
- rinkos dalys atitinkamai padidinamos: vertikaliesiems susitarimams padidinama nuo 10 iki 15 proc., horizontaliesiems ir mišriesiems susitarimams – nuo 5 iki 10 proc.;
- išplečiamas sutartinių apribojimų, kuriems esant susitarimai nebūtų laikomi tenkinančiais *de minimis* sąlygų, sąrašas.

KT nuostatų pakeitimas

Atsižvelgus į KĮ pakeitimus bei kitus teisės aktus, reglamentuojančius KT veiklą (Kainų, Reklamos įstatymus), buvo parengtas Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 822 „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, priimtas 2004 m. rugsėjo 15 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 1171. Juo buvo papildytos KT funkcijos dėl valstybės pagalbos, kuriai taikomos ES valstybės pagalbos taisyklės, klausimų koordinavimo bei padaryti kiti pakeitimai.

Darbo reglamento pakeitimai

2004 m. iš esmės buvo pakeistas KT darbo reglamentas. Svarbiausi pakeitimai susiję su KĮ naujovėmis. Be to, darbo reglamentas buvo patobulintas atsižvelgus į susiklosčiusią darbo praktiką.

Nauji administracijos nuostatai

2004 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. 1S-96 patvirtinti nauji KT administracijos nuostatai, nustatantys vidinį darbų paskirstymą tarp administracijos padalinių. Atsižvelgus į juridinės technikos reikalavimus bei įsigaliojusius KĮ pakeitimus, buvo patobulinta nuostatų struktūra, pakeistos ir papildytos skyrių funkcijos.

II. VEIKLOS APŽVALGA

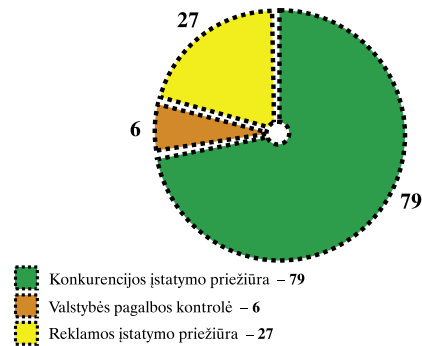
KT veiklos apimtys kiekvienais metais didėja. Pozityvus KT indėlis pastebimas ne tik išaiškinant įstatymų pažeidimus, identifikuojant ir sprendžiant problemas, susijusias su konkurencijos politika, bet ir konsultuojant ūkio subjektus, konkurencijos požiūriu vertinant rengiamus teisės aktus, propaguojant sąžiningos konkurencijos svarbą.

2004 m. atliktų darbų apimtys pateikiamos lentelėje.

Iš viso 2004 m. priimta KT nutarimų	206
Iš jų:	
- pagal gautus skundus ir pareiškimus	97
- dėl tyrimų, pradėtų KT iniciatyva	13
- dėl atsakymų pradėti tyrimus	21
- dėl teisės aktų, tyrimų pratęsimo ir kiti	75
Pateikta pastabų įstatymų ir Vyriausybės nutarimų projektams	22
Pateikta pastabų kitų institucijų teisės aktų projektams	54
Atsakyta raštu į gautus paklausimus	187
Suteikta konsultacijų raštu	154
Suderinta kainų ir tarifų	220
Suderinta kainų ir tarifų taikymo tvarkų ir metodikų	5

2004 m. KT svarbiausia veikla buvo nukreipta Konkurencijos įstatymo priežiūrai. Be to, pagal Reklamos įstatymą buvo atliekama klaidinančios ir lyginamosios reklamos priežiūra bei iki 2004 m. gegužės 1 d. – pagal Valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolės įstatymą vykdoma valstybės pagalbos kontrolė. Kaip pasiskirstė KT nutarimai, priimti vykdant šių trijų įstatymų priežiūrą, atsispindi pateikiamoje diagramoje. Svarbiausi tyrimai išsamiau aptariami atskiruose ataskaitos skyriuose.

2004 m. KONKURENCIJOS TARYBOS PRIIMTI NUTARIMAI

1. Konkurencijos įstatymo priežiūra

Igyvendinant KĮ reikalavimus 2004 m. buvo pradėti 69 tyrimai. Iš jų 6 – KT iniciatyva, likusieji – pagal ūkio subjektų pateiktus prašymus. Pritaikius KĮ nuostatas buvo priimti 79 nutarimai, įskaitant ir baigtus tyrimus, pradėtus dar 2003 m.

Draudžiami susitarimai

◆ Kartelinis susitarimas atliekų tvarkymo projektų rinkoje

Tyrimas pradėtas 2004 m. gegužę iš Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros gavus informaciją apie 2003 m. vykusį konkursą „Atliekų surinkimo sistemos sukūrimas“ dėl galimo susitarimo, kuris draudžiamas KĮ 5 straipsniu.

Tyrimas pradėtas siekiant nustatyti, ar ūkio subjektai, dalyvavę minėtame ISPA konkurse, atliko veiksmus, draudžiamus KĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu. Konkurse dalyvavo UAB „Ekoprojektas“, UAB „Ekobaltas“, UAB „COWI Baltic“, UAB „EKO RIVI“. Pateiktoje informacijoje buvo nurodyta, kad konkurso vertinimo komisija pastebėjo, jog dviejų dalyvių – UAB „Ekobaltas“ ir UAB „Ekoprojektas“ – pateikti konkursiniai pasiūlymai pagal daugelį požymių buvo labai panašūs.

Tyrimo metu detalai išnagrinėta prekės rinka, apibrėžta kaip atliekų tvarkymo projektų rinka. Ji dinamiška, sparčiai besiformuojanti ir auganti, tiesiogiai susijusi su ES fondų įsisavinimu. Viena iš pagrindinių veiklų, susijusių su šia rinka 2003 m., buvo atliekų tvarkymo sistemų sukūrimas dešimtyje Lietuvos regionų. Minimoms rinkos geografinė teritorija yra Lietuvos teritorija, kadangi ji susijusi su savivaldybių teritorijų problemomis.

2004 m. DARBO ATASKAITA

Išnagrinėti UAB „Ekobaltas“ ir UAB „Ekoprojektas“ konkursiniai pasiūlymai parodė, kad bendrovės pateikė konkursui panašius pasiūlymus: nurodė panašias konkursinių pasiūlymų kainas labai panašiai struktūriškai išdėstytose ir apipavidalintose finansinių pasiūlymų dalyse. UAB „Ekobaltas“ konkursinio pasiūlymo kaina buvo labai nedaug didesnė už UAB „Ekoprojektas“ pasiūlytą, skirtumas tarp jų sudarė tikrai 50 EUR, arba 0,02 proc.

Tyrimo metu UAB „Ekoprojektas“ pateikė pareiškimą, kuriame iš esmės pripažino įvykdyto draudžiamo susitarimo faktą. UAB „Ekoprojektas“ prisipažinimas bei abiejų bendrovių geranoriškas bendradarbiavimas tyrimo metu, operatyvus reikalingos informacijos pateikimas bei reikalingi paaiškinimai padėjo greitai atlikti tyrimą. Vadovaujantis KĮ 42 straipsnio 2 dalies nuostata ši aplinkybė buvo laikyta lengvinančia priimančią galutinį sprendimą dėl baudų skyrimo. Už KĮ reikalavimų pažeidimą UAB „Ekoprojektas“ ir UAB „Ekobaltas“ buvo skirtos baudos – atitinkamai 20 tūkst. ir 3 tūkst. Lt.

◆ Vairuotojų rengimo paslaugas teikiančių įmonių kartelinis susitarimas

2004 m. vasarį buvo pradėtas tyrimas dėl vairuotojų rengimo paslaugas teikiančių ūkio subjektų ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos (toliau – Asociacija) veiksmų atitikties KĮ 5 straipsnio reikalavimams. Tyrimo metu nagrinėta, ar Klaipėdos ir Vilniaus miestuose vairuotojų (B kategorija) rengimo paslaugas teikiantys ūkio subjektai bei Asociacija nepažeidė KĮ reikalavimų.

Nustatyta, jog 2004 m. sausio pabaigoje Klaipėdoje vyko vairuotojų rengimo paslaugas šiame mieste teikiančių ūkio subjektų susirinkimas, kuriame UAB „Particula“ direktorius (jis buvo ir Asociacijos Klaipėdos skyriaus vadovas) informavo susirinkimo dalyvius apie šios įmonės nustatytą paslaugos kainą. Susirinkime buvo diskutuojama apie vairuotojų rengimo paslaugos kainas ir po aptarimo priimtas

sprendimas jas padidinti. Susirinkime dalyvavę UAB „Alvridika“, UAB „Darbo rinkos mokymo centras“, UAB „Particula“, UAB „Kalbų gama“, UAB „Kerulis ir partneriai“, A. Andrijausko IĮ, J. Gelumbausko IĮ, E. Matuzevičiaus IĮ, A. Strizak IĮ ir V. Voliko firma padidino taikomą paslaugos kainą vidutiniškai nuo 500 iki 900–960 Lt. Tokiu būdu minėtos įmonės, suderintais veiksmais padidinusios paslaugos kainas, pažeidė KĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimus, nurodančius, jog visi susitarimai, kuriais siekiama riboti konkurenciją ar kurie gali riboti konkurenciją, tarp jų – tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti (fiksuoti) tam tikros prekės kainą, yra draudžiami.

KT 2004 m. lapkritį priėmė nutarimą, kuriuo pirmiau minėtas įmones pripažino pažeidus KĮ ir paskyrė baudas nuo 500 Lt iki 5 tūkst. Lt (bendra baudų suma – 13 500 Lt).

Tyrimas buvo atliktas ir dėl Vilniaus mieste vairuotojų rengimo paslaugas teikiančių ūkio subjektų ir Asociacijos veiksmų atitikties KĮ 5 straipsnio reikalavimams, tačiau nesant pagrindo konstatuoti įstatymo pažeidimo šioje dalyje byla buvo nutraukta.

Tęsimi galimų kartelinių susitarimų tyrimai:

◆ Tyrimas automobilių kelių horizontaliojo ženklavimo rinkoje

Tyrimas dėl galimo draudžiamo susitarimo pradėtas 2004 m. liepą gavus iš Viešųjų pirkimų tarnybos prie LR Vyriausybės informaciją apie 2004 m. vykusius du viešųjų pirkimų konkursus dėl valstybinės reikšmės kelių horizontaliojo ženklavimo. Konkursuose dalyvavo du ūkio subjektai – UAB „Biseris“ ir UAB „Kasandros grupė“, o konkursų organizatorius ir viešųjų pirkimų užsakovas – Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos. Tyrimo metu surinkta informacija apie 2004 m. vykusius konkursus leido įtarti, kad draudžiamas susitarimas galėjo tęstis 2001–2004 m. Kadangi ūkio subjektų veiksmus būtina iširti visapusiškai

kai bei surinkti papildomos informacijos ir gauti ūkio subjektų paaiškinimus, tyrimas buvo pratęstas.

◆ Tyrimas popieriaus rinkoje

Tyrimas 2004 m. balandį pradėtas KT iniciatyva siekiant išsiaiškinti aplinkybes, dėl kurių popieriaus rinkoje nuolat didėja kainos, taip pat kilus įtarimų, kad didieji rinkos dalyviai gali nustatyti ir diktuoti įvairių rūšių popieriaus kainas. Tyrimas tęsiamas dėl didelės apimties ir sudėtingumo.

◆ Tyrimas taksi paslaugų rinkoje

KT 2004 m. spalį pradėjo tyrimą dėl taksi pagal iškvietimą paslaugas Vilniaus mieste teikiančių ūkio subjektų ir Taksi paslaugų teikėjų asociacijos veikų atitikties Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams. Tyrimo metu nustatyta, kad Taksi paslaugų teikėjų asociacijos narės – taksi paslaugas Vilniaus mieste teikiančios bendrovės – „Argilta“, „Artaksa“, „Autovisatos taksi“, „Greitvila“, „Fiakras ir Ko“, „Kablasta“, „Kobla“, „Martono taksi“, „Merseros autotransportas“, „Romerta“, „Taksivija“, „Tanagros taksi“ ir „Transmoderna“, tarpusavyje suderinusios veiksmus, padidino važavimo taksi kainas. Todėl taksi įmonių, įskaitant ir minimą asociaciją, veiksmai ir elgesys šioje paslaugų rinkoje vertintini kaip draudžiamas susitarimas, išreikštas suderintais veiksmais. KT šį tyrimą baigė 2004 m. gruodį, tačiau nutarimas dėl KĮ pažeidimo ir sankcijų bus priimtas 2005 m.

Nutraukti tyrimai:

◆ Tyrimas įvairių rūšių degalų rinkose

2004 m. buvo tęsiamas 2003 m. pabaigoje pradėtas tyrimas „Dėl automobilių dujomis prekiaujančių ūkio subjektų veiksmų atitikimo KĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punktui“ siekiant toliau aiškintis galimus susitarimus šioje rinkoje tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti (fiksuoti) tam tikros prekės kainas arba kitas pirkimo ar pardavimo sąlygas. Šis tyrimas tapo ilgalaikio kompleksinio įvairių rūšių degalų rinkų tyrimo Lietuvoje dalimi siekiant išsiaiškinti, ar nuolatinis vienodų kainų nustatymas ir taikymas didžiųjų miestų degalinėse galėtų būti susitarimo bei suderintų veiksmų tarp bendrovių pasekmė. Tačiau tyrimo metu nebuvo nustatyta tiesioginių ar netiesioginių įrodymų, kurie patvirtintų atsitiktinius bendrovių tarpusavyje ryšius, susijusius su tarpusavyje suderintais veiks-

mais nustatant degalų kainas degalinėse didžiuosiuose miestuose bei atskiruose regionuose. Nesant pakankamų faktinių įrodymų KT 2004 m. balandį tyrimą nutarė nutraukti.

◆ Tyrimas kompostavimo aikštelių įrengimo rinkose

Nesant pakankamai faktinių pažeidimo įrodymų 2004 m. birželį buvo nutrauktas kovą pradėtas tyrimas dėl ūkio subjektų, dalyvavusių Aplinkos projektų valdymo agentūros administruotame konkurse kompostavimo aikštei įrengti Šiauliuose, veiksmų atitikimo KĮ 5 straipsnio nuostatoms.

Išimtys

◆ Automobilių rinka

2004 m. sausio 15 d. nutarimu patvirtinta, kad susitarimas tarp „Auto Riga SIA“ ir UAB „Keturi žiedai“ bei UAB „Klasera“ atitinka KT nutarimu patvirtintos „Bendrosios išimties vertikaliesiems susitarimams taikant Konkurencijos įstatymo 5, 6 ir 7 straipsnius“ sąlygas.

Latvijos Respublikos įmonė „Auto Riga SIA“, kurios pagrindinė veikla – prekyba naujais AUDI markės automobiliais ir jų atsarginėmis dalimis, prašė patvirtinti, kad jos ketinamos pasirašyti AUDI markės automobilių platinimo sutartys su UAB „Keturi žiedai“ ir su UAB „Klasera“ atitinka bendrosios išimties sąlygas. Susitarimo tikslas, kaip teigta prašyme – įgyvendinti naują AUDI markės naujų automobilių pardavimo tvarką Lietuvos teritorijoje kaip naujos distribucijos sistemos Baltijos šalyse sudėtinę dalį.

Tiek „Auto Riga SIA“, tiek UAB „Keturi žiedai“ bei UAB „Klasera“ užimama atitinkamos rinkos dalis neviršijo 30 proc., todėl numatomas susitarimas tenkino bendrosios išimties 26 punkto sąlygą dėl rinkos dalies ribos. „Auto Riga SIA“ ir UAB „Keturi žiedai“ yra visapusiškai kontroliuojamos

bendrovės „Moller Bill AS“, jų veiksmas rinkoje priklauso nuo šios bendrovės sprendimų, todėl pagal KĮ nuostatas šios įmonės buvo vertinamos kaip vienas ūkio subjektas. UAB „Klasera“ nėra tiesiogiai susijusi su „Moller Bill AS“ grupės ūkio subjektais, tačiau būdama „Auto Riga SIA“ distributore su pastarąja veikia skirtingais AUDI produktų platinimo lygmenimis.

Vadovaudamasi KĮ 7 straipsnio 3 dalimi ir minėtu nutarimu KT patvirtino, kad susitarimas tarp „Auto Riga SIA“ ir UAB „Keturi žiedai“ bei UAB „Klasera“ atitinka bendrosios išimties sąlygas.

Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi

Tęsimi tyrimai:

◆ Dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų

KT 2004 m. liepos 15 d. nutarimu pradėtas tyrimas „Dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų atitikimo Konkurencijos įstatymo 5 ir 9 straipsniams“ dėl didelės tyrimo apimties bei sudėtingumo 2004 m. gruodį buvo pratęstas.

◆ Dėl VĮ „Lietuvos paštas“ veiksmų

UAB „Vilniaus energija“ ūkio subjektams pateikė pasiūlymą dalyvauti sąskaitų spausdinimo, lankstymo, vokavimo ir pristatymo adresatams paslaugų pirkimo konkurse. UAB „Biznio mašinų kompanija“ (toliau – BMK) pasiūlė VĮ „Lietuvos paštas“ kartu dalyvauti šiame konkurse ir pateikti galimas vokų pristatymo adresatams kainas Vilniaus mieste, tačiau VĮ „Lietuvos paštas“ atsisakė.

BMK teigia, kad nuo 2004 m. gegužės 1 d., kai įsigaliojo naujasis Lietuvos Respublikos pašto įstatymas, monopolinku pašto siuntų pristatymo rinkoje praktiškai tapo VĮ „Lietuvos paštas“, kadangi siunčiami pranešimai paprastai neviršija 100 (vieno šimto) gramų svorio, o kitų Vyriausybės įgaliotų universaliųjų pašto paslaugų tiekėjų šalies teritorijoje nėra.

Remiantis pateikta pradine informacija buvo nuspręsta, kad nurodyti VĮ „Lietuvos paštas“ veiksmai galėtų būti nagrinėjami kaip piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi pašto paslaugų rinkoje.

◆ Dėl LKAB „Klaipėdos Smeltė“ veiksmų

Buvo gautas UAB „Klaipėdos šaldytuvų terminalas“ prašymas ištirti LKAB „Klaipėdos Smeltė“ veiksmus uosto krovos darbų paslaugų rinkoje. UAB „Klaipėdos šaldytuvų terminalas“, veikdama sandėliavimo šaldytuvuose paslaugų rinkoje ir siekdama veikti uosto krovos darbų rinkoje, buvo priversta su LKAB „Klaipėdos Smeltė“ pasirašyti sutartį dėl krovos darbų ir kitų paslaugų pirkimo. LKAB „Klaipėdos Smeltė“, naudodamasi teisės aktų suteikta teise, už vykimą per jos teritoriją (tai būtina norint patekti į UAB „Klaipėdos šaldytuvų terminalas“ šaldytuvą) prašo, UAB „Klaipėdos šaldytuvų terminalas“ teigimu, mokėti už leidimus nepagrįstai dideles sumas. Pareiškėja taip pat nurodė, kad reikalavimas jai mokėti mokesčių už naudojimąsi infrastruktūra yra piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi.

KT nusprendė, kad pagal nurodytas faktines aplinkybes yra pagrindo manyti, jog LKAB „Klaipėdos Smeltė“ veiksmai turi KĮ 9 straipsnio 1 punkte nustatytą draudžiamų veiksmų požymį, ir pradėjo tyrimą.

Tyrimo nutraukimas priėmus įsipareigojimus:

◆ Dėl UAB „Švyturys – Utenos alus“ veiksmų

AB „Kalnapilio – Tauro grupė“, AB „Gubernija“, AB „Ragutis“ ir UAB „Norfos mažmena“ pareiškimų pagrindu buvo atliktas tyrimas dėl UAB „Švyturys – Utenos alus“ veiksmų atitikties KĮ 9 straipsnio reikalavimams. Tyrimas parodė, kad UAB „Švyturys – Utenos alus“ pardavimų skatinimo / reklamos paslaugų sutartyse su viešojo maitinimo įmonėmis numatė, jog šioms įmonėms duodamas avansas, o atlyginimas už suteiktas paslaugas skaičiuojamas priklausomai nuo nupirkto iš UAB „Švyturys – Utenos alus“ alaus kiekio. Sutarties nutraukimo atveju arba nepratęsus sutarties viešojo maitinimo įmonė už neatliktas reklamos / pardavimų skatinimo paslaugas turi grąžinti UAB „Švyturys – Utenos alus“ dalį gautų pinigų bei sumokėti tokio pat dydžio baudą. Be to, UAB „Švyturys – Utenos alus“ pardavimų skatinimo / reklamos paslaugų sutartyse numatė viešojo maitinimo įmonėms įsipareigojimus suderinti su bendrove konkuruojančių įmonių reklamą bei informacijos pateikimo būdus ir vietas. Tyrimo metu nebuvo nustatyta, jog minėti UAB „Švyturys – Utenos alus“ veiksmai padarė esminės žalos įstatymo saugomiems interesams. Be to, UAB „Švyturys – Utenos alus“ geranoriškai nutraukė šiuos veiksmus, t. y. įsipareigojo nereikalauti iš viešojo maitinimo įmonių vykdyti minėtas prievoles. Bendrovė

taip pat įsipareigojo pakeisti šias sutarčių nuostatas ir ateityje nenustatyti tokių prievolių viešojo maitinimo įmonėms. Atsižvelgusi į tai, kad įgyvendinus šiuos sutarčių pakeitimus viešojo maitinimo įmonės galės nutraukti (nepratęsti) sutartis net ir neišnaudojusios viso UAB „Švyturys – Utenos alus“ joms suteikto avanso, t. y. bus sudarytos palankesnės sąlygos kitiems alaus tiekėjams konkuruoti dėl alaus tiekimo į tokias viešojo maitinimo įmones bei reklamuotis šiose įmonėse, KT tyrimą nutraukė.

Nutraukti tyrimai:

◆ Dėl VĮ „Registru centras“ veiksmų

Tyrimas dėl VĮ „Registru centras“ veiksmų kadastrinių matavimų rinkoje buvo pradėtas 7 pareiškėjų prašymu. Atlikusi tyrimą KT nustatė, kad kadastro tvarkytojas – VĮ „Registru centras“, nustatė ir taikė vienodas atsiskaitymo sąlygas už kadastrinių matavimų bylos parengimo duomenų patikrą (parengtų kadastrinių matavimų bylų suderinimo paslaugą) tiek savo įmonės padaliniais, tiek ir pareiškėjams. Tokiais veiksmais KĮ 9 straipsnio reikalavimai nebuvo pažeisti. Todėl tyrimą dėl VĮ „Registru centras“ veiksmų buvo nutarta nutraukti.

Be paminėtų KT nutarimų buvo nutraukti dar trys tyrimai dėl galimo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi – telekomunikacijų, prekybos naftos produktais ir cukraus rinkose.

Koncentracijos kontrolė

Bendra apžvalga

2004 m. buvo gauti 56 pranešimai dėl leidimų vykdyti rinkų struktūros koncentraciją. KT nutarimais 54 atvejais leista vykdyti koncentraciją; iš jų dviem atvejais koncentracijos pranešimai gauti 2003 m. pabaigoje, dviem atvejais – pranešimų nagrinėjimas tęsiamas 2005 m. Penkiais atvejais KT nutarimais buvo leista vykdyti koncentraciją su sąlygomis ir įpareigojimais. Keturiais atvejais, siekiant operatyviau spręsti ūkio subjektų prašymus leisti vykdyti koncentraciją ir atsižvelgus į tai, kad dėl vykdomos koncentracijos akivaizdžiai nebus sukurta dominuojančios padėties ir ribojama konkurencija, vadovaujantis KĮ 12 str. 3 d. nutarimais buvo leista vykdyti atskirus koncentracijos veiksmus iki galutinio sprendimo priėmimo, o vienu atveju atsisakyta leisti vykdyti

atskirus koncentracijos veiksmus. Vienu atveju taikytos ekonominės sankcijos už nepranešimą apie koncentraciją. Taip pat gautas vienas skundas dėl neteisėtai įvykdytos koncentracijos.

Leidimai užsienio ūkio subjektams

2004 m. išduota daugiau leidimų užsienio ūkio subjektams – 15 (2003 m. – 10), iš kurių 4 atvejais koncentracija vyko tarp užsienyje registruotų ūkio subjektų, tačiau jie veikė ir Lietuvos prekių rinkose, todėl didėjo koncentracijos laipsnis Lietuvoje. 11 atvejų užsienio ūkio subjektai įsigijo Lietuvoje registruotus ūkio subjektus, iš kurių 6 atvejais koncentracija buvo vertinama kaip horizontalioji.

Leidimai Lietuvos ūkio subjektams

39 nagrinėtai atvejais koncentracija vyko tarp Lietuvoje registruotų ūkio subjektų, iš kurių 8 atvejais leidimai buvo išduoti užsienio kapitalo kontroliuojamiems ūkio subjektams, o 4 atvejais – bendro užsienio ir Lietuvos kapitalo kontroliuojamiems ūkio subjektams. 24 atvejais koncentracija buvo vertinama kaip horizontalioji. Tarp jų: 8 – pramonės sektoriuje, 6 – prekybos, įskaitant ir mažmeninę prekybą vaistais, sektoriuje, 5 – paslaugų sektoriuje, 3 – informacinių technologijų ir po 1 – statybos ir energetikos sektoriuose. 4 atvejais buvo horizontaliosios koncentracijos požymių, 2 atvejais – vertikalioji koncentracija ir 7 atvejais – konglomeratinė. 3 atvejais KT pritarė naujų ūkio subjektų steigimui. Daugiau kaip 50 proc. atvejų tarp užsienio kapitalo kontroliuojamų ūkio subjektų koncentraciją vykdė Skandinavijos šalių ar jų kontroliuojami Lietuvos ūkio subjektai.

Iš lentelėje pateikiamų duomenų matyti, kad koncentracijos pranešimų dinamika jau kelerius metus beveik nesikeičia.

Koncentracijos atvejų dinamika

Metai	2000	2001	2002	2003	2004
Gauta pranešimų	57	47	52	54	56
Išduota leidimų	48	43	48	52	54

Koncentracijos procesų vertinimas

Koncentracijos procesų analizė parodė, kad palyginti su ankstesniais metais didėja horizontaliųjų koncentracijų, turinčių tiesioginį poveikį rinkos struktūrų koncentracijoms, skaičius, kuris sudarė beveik 60 proc. visų išduotų leidimų.

Intensyvūs koncentracijos procesai vyko pramonės, paslaugų, informacinių technologijų bei mažmeninės prekybos (įskaitant mažmeninę prekybą vaistais) sektoriuose. Iš didžiųjų prekybos tinklų 2004 m. tik UAB „Baltisches Haus“ pateikė du koncentracijos pranešimus ir gavo leidimus.

Suaktyvėjo smulkių prekybos įmonių telkimasis, kurioms daugeliu atvejų nereikia teikti pranešimų apie koncentraciją pagal KĮ 10 str. 1 d. Pavyzdžiui, „Aibės“ tinklas, sutarčių pagrindu jungiantis daugiausia rajonų, gyvenviečių, mažų miestelių smulkiuosius prekybininkus, 2004 m. nepateikė nė vieno pranešimo apie koncentraciją, tačiau KT davė leidimą steigti UAB „AVS prekyba“ – analogišką „Aibės“ tinklui savarankiškų įmonių, vienijamų sutarčių pagrindu, junginį, kuris, vykdydamas centralizuotus pirkimus, gauna didesnių nuolaidų.

Didžiulė konkurencija 2004 m. buvo pastebima tarp prekybos tinklų, tačiau jie iš esmės plėtėsi statydami modernius prekybos centrus, pritraukdami užsienio investuotojus. Paskutinį kartą KT UAB „VP Market“ davė leidimą plėstis koncentracijos būdu 1999 m., kai UAB „VP Market“ mažmeninės prekybos rinkos dalis siekė tik iki 15 proc. Intensyvios konkurencijos mastą parodo ir tai, kad 2004 m. UAB „Norfos mažmena“ apyvarta išaugo net 48 proc. ir nusileido tik prekybos tinklams „VP Market“ bei „Iki“, tačiau lenkė juos augimu. 2004 m. pabaigoje „Iki“ tinklas sustiprėjo pardavęs dalį akcijų vienam iš didžiausių pasaulio finansų grupių *Citigroup* padaliniiui *Citigroup Venture Capital International*. 2004 m. EK leido *Kesko Food Ltd.* ir *ICA Baltic AB* koncentraciją, kuri palietė tris Baltijos šalis, ir nors koncentracijos laipsnis Lietuvoje padidėjo nedaug, tačiau finansiškai sustip-

rėjo ir padidino rinkos jėgą „Rimi“ bei UAB „Senukų prekybos“ centrai. Visi vietiniai prekybos centrai stiprino savo pozicijas išsiplėtusioje ES ruošdamiesi naujų stambių užsienio prekybos tinklų atėjimui į Lietuvos rinką. Tikėtina, kad 2005 m. pradės veikti „Lidl“ prekybos tinklas, priklausantis Vokietijos įmonei *CE Beteiligungs GmbH*.

Prekybos tinklai darė stiprų atsvaros poveikį koncentruotų sektorių, tokių kaip pieno perdirbimo, alaus ir kt., įmonėms, todėl jos negalėjo pasinaudoti savo rinkos galia didinant kainas ir dėl to laimėjo vartotojai. UAB „VP Market“ tinklo plėtra į Latviją, Estiją, Rumuniją, Bulgariją, „Aibės“ tinklo plėtra Latvijoje ir Estijoje, „Iki“ tinklo ketinimai investuoti Latvijoje turėjo ir turės didelės įtakos ne tik Lietuvos produkcijos gamintojų gaminių eksportui į minėtas šalis, bet ir tose šalyse pagamintos produkcijos importui į Lietuvą. Tai dar labiau sustiprins konkurenciją. Prekybos tinklų plėtimasis rajonuose, smulkių parduotuvių miesteliuose, gyvenvietėse ir rajonų centruose jungimasis prie „Aibės“ ar „AVS prekyba“ tinklų sutarčių pagrindu, išliekant savarankiškais ūkio subjektais, sudarė galimybes mažas pajamas turintiems rajonų gyventojams įsigyti būtiniausių prekių kur kas pigiau.

Kai kuriose prekių rinkose konkurencija mažėjo dėl ES keliamų reikalavimų. Pavyzdžiui, mėsos pramonėje veikė apie 300 įmonių, tačiau tik dalis jų atitiko ES reikalavimus, o kitos buvo priverstos uždaryti.

Koncentracija ir prekės rinka

Nagrinėjant koncentraciją kai kuriais atvejais kilo problemų apibrėžiant prekės rinką ar prekės pakeičiamumą. Todėl išduodant leidimus UAB „ZIP3“ įsigyti UAB „Vesiga“ (majonezo ir maisto pagardų rinka) ir AB „Alita“ įsigyti AB „Anykščių vynas“ (alkoholinių gėrimų ir jų segmento vynų rinka) buvo panaudoti sociologiniai tyrimai, kuriuos atliko profesionalios sociologinių tyrimų įmonės ūkio subjektų užsakymu. Lietuvai įstojus į ES kai kuriais atvejais duodant leidimus koncentracijai buvo atsižvelgta į geografinės rinkos pasikeitimus, įvertinus administracinių kliūčių (muitai, netaarifinės priemonės ir kt.) panaikinimą, tačiau esminės įtakos sprendimams tai neturėjo, kadangi buvo sudarytos tik geografinės rinkos pasikeitimo prielaidos. Lietuva ES nare tapo tik nuo gegužės 1 d., kai tuo tarpu ūkio subjektai ilgalaikes tiekimo-pirkimo sutartis sudaro iš anksto, reikalingas ilgesnis laikotarpis naujų rinkų paieškai ir kt.

KT nuolat skatina ūkio subjektus ar juos atstovaujančias teisinių paslaugų firmas prieš pateikiant pranešimus apie koncentraciją konsultuotis su specialistais. Įvertinę galimą

dominuojančios padėties sukūrimą ar konkurencijos ribojimą ūkio subjektai neretai atsisako savo ketinimų vykdyti koncentraciją. 2004 m. 19 ūkio subjektų buvo pateikti paaiškinimai koncentracijos klausimais dėl jų pateiktų prašymų, kiti ūkio subjektai nuolat konsultuojami žodžiu.

Prielaidų konkurencijai įtvirtinimas

KT priimami sprendimai dėl koncentracijos atskirose rinkose stiprina konkurenciją. Pastaruoju metu stebima įnirtinga konkurencija tarp mobiliojo ryšio operatorių, mažėjantys paslaugų tarifai. Be to, sąlygų ir prielaidų sudarymas veiksmingai konkurencijai lėmė naujų telekomunikacijos bendrovių atskiruose telekomunikacijos paslaugų segmentuose atėjimą į šią rinką.

Veiksmingos konkurencijos sąlygų diegimas priklauso ne vien tik nuo KT, bet ir nuo visų valstybės institucijų subalansuoto darbo, kadangi neretai institucijos priima KĮ prieštaraujančius sprendimus, vienaip ar kitaip ribojančius konkurenciją, naudingus tam tikroms įmonėms, verslo šakai, tačiau nenaudingus vartotojams.

Siekiant nediskriminavimo ir skaidrumo atitinkamoje rinkose, stengiantis sudaryti prielaidas konkurencijai ir vengiant prekių (paslaugų) kryžminio subsidijavimo, ekonominės galios padidinimo, galimo konkurentų veiksmų derinimo, dėl ko gali būti ribojama konkurencija, kai kuriais atvejais leidimai koncentracijai buvo duoti su sąlygomis ir įpareigojimais.

Gamtinių dujų rinka

Vienas iš atvejų, kai leidimas koncentracijai duotas su sąlygomis, buvo gamtinių dujų tiekimo rinkoje. KT nutarė leisti OAO „Gazprom“ vykdyti koncentraciją įsigyjant 34 proc. AB „Lietuvos dujos“ akcijų paketą ir įgyjant kartu su VĮ Valstybės turto fondas, *Ruhrgas Energie Beteiligungs AG* ir *E.ON Energie AG* bendrą AB „Lietuvos dujos“ kontrolę pagal pateiktą pranešimą su sąlyga, kad šioje koncentracijoje dalyvaujantys ūkio subjektai nesudarys kliūčių dujų tiekimo įmonėms, turinčioms reikalingas licencijas ir sutartis su pirkėjais Lietuvoje, taip pat ir laisviesiems vartotojams savo poreikiams sudaryti gamtinių dujų pirkimo sutartis su bet kuria dujų gavybos ar tiekimo įmone bei kitiems ūkio subjektams, išgaunantiems gamtines dujas, tiekti jas pirkėjams Lietuvoje.

Pieno pramonės sektorius

2004 m. toliau vyko koncentracijos procesai pieno pramonės sektoriuje (pieno supirkimo ir pieno produktų rinkose). Tačiau buvo pastebimos ir kitos tendencijos, kai atnaujino veiklą pieno perdirbimo įmonės, kurios buvo ją nutraukusios, o tai turėjo įtakos pieno supirkimo kainų augimui.

2004 m. sausį išnagrinėtas A. Trumpos, UAB „Pieno pramonės investicijų valdymas“, UAB „Survesta“ ir UAB „Snavesta“ prašymas įsigyti iki 100 proc. AB „Rokiškio sūris“ akcijų ir įgyti bendrą kontrolę. Įvertinusi buvusias aplinkybes KT priėmė sprendimą:

1. Leisti A. Trumpai, UAB „Pieno pramonės investicijų valdymas“, UAB „Survesta“, UAB „Snavesta“ vykdyti atskirus koncentracijos veiksmus pagal pateiktą prašymą ir pranešimą apie koncentraciją iki galutinio KT sprendimo priėmimo.

2. Atsižvelgus į UAB „Vinvesta“ pateiktą įsipareigojimą ir siekiant išvengti galimo dominuojančios padėties sukūrimo atitinkamoje pieno supirkimo rinkoje leidimas atskiriems koncentracijos veiksams buvo suteiktas su kai kuriomis koncentracijos vykdymo sąlygomis ir įpareigojimais, įskaitant UAB „Vinvesta“ įpareigojimą parduoti visas turimas AB „Kelmės pieninė“ akcijas.

Priimant sprendimą buvo atsižvelgta į tai, kad AB „Rokiškio sūris“ pieno supirkimo dalis nuolat didėjo. Nors apie 70 proc. pieno produktų, perskaičiavus į pieną, bendrovė eksportavo, tačiau pieno supirkimo kainos nuolat mažėjo. Iš esmės AB „Rokiškio sūris“ grupė, turėdama apie 40 proc. pieno supirkimo rinkos, galėjo nulemti mažas pieno supirkimo kainas visame pieno sektoriuje. Skirtingai nei kitose šalyse, Lietuvoje valstybės parama pieno gamintojams buvo nedidelė. Nebuvo paramos pieno produktų eksportui, o pieno produktų gamyba Lietuvoje apie 2 kartus viršijo jo suvartojimą. Pieno supirkimo vidutinės kainos buvo apie 2 kartus mažesnės nei ES šalyse ir gerokai mažesnės nei Rytų ir Vidurio Europoje bei Baltijos šalyse – Latvijoje ir Estijoje.

Teisės aktų derinimas ir konkurencijos kultūros sklaida

2004 m. KT aktyviai dalyvavo teisėkūros procese teikdama pastabas ir pasiūlymus kitų institucijų rengtiems įstatymų, kitų teisės aktų projektams. Per 2004 m. KT įvertino 76 įstatymų ir kitų teisės aktų projektus.

Pastabos pateiktos Seime svarstytiems Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui, Atliekų tvarkymo įstatymo 30 str. pakei-

2004 m. DARBO ATASKAITA

timo įstatymo projektui, Gamtinių dujų įstatymo projektui ir kt.

Teiktos pastabos Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymui. KT savo išvadose pabrėžė, kad skirtingų reikalavimų kėlimas turtą vertinantiems užsienio ir Lietuvos ūkio subjektams sąlygoja diskriminaciją ir nevienodų konkurencijos sąlygų atsiradimą.

Buvo pateiktos pastabos Vietos savivaldos įstatymo 17 straipsnio papildymo įstatymui bei Vyriausybės nutarimui „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų, gyvenamųjų vietovių ir gatvių valstybės registro reorganizavimo ir Lietuvos Respublikos adresų registro įsteigimo“. KT nuomone, Adresų registro nuostatų 42 punktą, numatantis, kad registro duomenų naudotojai be registro tvarkymo įstaigos sutikimo neturi teisės perduoti gautų duomenų trečiosioms šalims, gali sąlygoti konkurencijos ribojimą.

Teiktos pastabos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimo Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektui. KT pažymėjo, kad minėto nutarimo nuostatų visuma sąlygoja tai, jog ūkio subjektai, siekdami, pvz., suteikti nekilnojamojo daikto kadastro duomenų nustatymo paslaugą, bus priversti už reikalingus duomenis, nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos derinimą ir t. t. mokėti savo konkurentui – VĮ „Registrų centras“, kuri tai pačiai paslaugai teikti reikalingus duomenis gaus nemokamai. KT nuomone, dėl to VĮ „Registrų centras“ įgis konkurencinį pranašumą kitų ūkio subjektų atžvilgiu. Atsižvelgusi į tai KT konstatavo, jog nuostatų sąlygos sudaro prielaidas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 str. bei KĮ 4 str. įtvirtinto sąžiningos konkurencijos laisvės principo pažeidimui. Siekiant tai išvengti kadastro tvarkytojo funkcijas atliekančiam subjektui neturėtų būti leidžiama veikti atitinkamoje rinkoje kaip ūkio subjektui, konkuruojančiam su tais ūkio subjektais, kurių prekės ar paslaugos kainoms įtaką daro išlaidos, susijusios su kadastru tvarkomų duomenų gavimu, registravimu ir pan. VĮ „Registrų centras“ turėtų būti įgyvendinta skaidri sąnaudų paskirstymo schema.

Svarbios pastabos teiktos Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo projektui. KT atkreipė projekto rengėjų dėmesį, kad projekte siūlomas vieno ūkio subjekto paskyrimas rinkoje, suteikiant jam išimtinės teises veikti neribotą laiką, bei kitos projekto nuostatos iš esmės yra vertintinos kaip eliminuojančios konkurenciją, kadangi įteisinami lokaliniai monopoliai, sudaromos prielaidos galimam piktnaudžiavimui dominuojančia padėtimi. Tai nesuderinama su sąžiningos konkurencijos laisvės principu, įtvirtintu Lietuvos Respublikos Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalyje. Akcentuota: jei dėl techninių, ekonominių ar socialinių priežasčių vandens paslaugas teikiančių įmonių jungimas į stambias (regionines) įmones yra būtinas ar neišvengiamas ir rinka negali būti liberalizuota, projekto rengėjai įstatymo preambulėje turėtų detaliau ir aiškiau pagrįsti, kad toks ūkinės veiklos reguliavimas tarnauja bendrai tautos gerovei, gina vartotojų interesus (Konstitucijos 46 straipsnio 3 ir 5 dalys).

Valstybės valdymo ir savivaldos institucijų veiksmams, ribojantiems konkurenciją

◆ Sveikatos apsaugos ministro įsakymas

UAB „Gelsvės vaistinė“ pareiškimo pagrindu atliktas tyrimas dėl sveikatos apsaugos ministro 1999 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 69 „Dėl kaimo vietovių gyventojų aprūpinimo vaistais ir vaistinės asortimento prekėmis per pirmines sveikatos priežiūros įstaigas“ patvirtintos tvarkos atitikties KĮ 4 straipsnio reikalavimams. Tyrimo metu nustatyta, jog tvarkoje numatyti pirmenybės kriterijai išduodant vaistinėms SAM leidimus vykdyti kaimo gyventojų aprūpinimą vaistais per pirmines sveikatos priežiūros įstaigas (toliau – PSP) priklausomai nuo jų buvimo vietos ir nuo to, ar jos anksčiau aprūpindavo kaimo gyventojus vaistais per tos seniūnijos, savivaldybės ar apskrities PSP įstaigas, sudaro skirtingas sąlygas konkuruoti dėl galimybės aprūpinti tam tikros savivaldybės gyventojus vaistais per PSP įstaigas. Tuo pačiu atsiranda ir skirtingos konkurencijos sąlygos farmacinės veiklos rinkoje kaimo vietovėse. Taip pat nustatyta, kad leidimai vykdyti kaimo gyventojų aprūpinimą vaistais per PSP įstaigas patvirtintoje tvarkoje buvo numatyti išduoti visam licencijos užsiimti farmacine veikla laikotarpiui. Todėl šiuos leidimus gavusioms vaistinėms buvo sudaromos palankesnės sąlygos prekiauti vaistais kaimo vietovėse palyginti su vaistinėmis, kurios tokių leidimų neturi, bei iš esmės apribojamos pasta-

rijų galimybės ateityje prekiauti vaistais kaimo vietovėse. KT konstatavo, kad minėtos tvarkos nuostatos prieštarauja KĮ 4 straipsnio 2 daliai ir įpareigojo Sveikatos apsaugos ministeriją jas pakeisti. Vykdydama įpareigojimą ministerija parengė ir patvirtino naujas Gyventojų aprūpinimo vaistais ir vaistinės asortimento prekėmis per pirminės sveikatos priežiūros įstaigas taisykles, kuriose minėtų nuostatų neliko.

◆ Alytaus rajono savivaldybės sprendimas

Pagal individualios įmonės prašymą atliktas tyrimas dėl Alytaus rajono savivaldybės veiksmų išduodant leidimus prekiauti Valstybės dienos ir „Žolinės skrynčia“ šventėse bei Alytaus rajono savivaldybės tarybos 2000 m. vasario 10 d. sprendimu Nr. 28 patvirtintų „Alytaus rajono prekybos ir paslaugų teikimo viešosiose vietose taisyklių“ nuostatų atitikties KĮ straipsniui. Nuostatose numatyta, kad iš autoparduotuvių prekiauti maisto ir ne maisto prekėmis leidžiama tik tuose kaimuose, kuriuose nėra stacionarių parduotuvių. Tyrimas parodė, kad Alytaus rajono savivaldybė, priimdama sprendimus dėl leidimų prekiauti išdavimo Valstybės dienos ir „Žolinės skrynčia“ šventėse, teisę prekiauti suteikė tik vienam ūkio subjektui – UAB „VP Market“, o atitinkamoje rinkoje konkuruojančiam ūkio subjektui – Dalės Alijošaitienės IĮ – nebuvo leista prekiauti minėtose šventėse, todėl ši įmonė buvo diskriminuojama, jai galėjo atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų. Tyrimo metu taip pat nustatyta, kad minėtų taisyklių 6 punkto nuostata suteikia privilegijų kaimo vietovėse esančioms parduotuvėms, riboja teisę prekiauti ūkio subjektams, kurie konkuruoja atitinkamoje rinkoje prekiaudami iš autoparduotuvių, ir todėl jiems gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų. KT šį tyrimą baigė 2004 m., tačiau sprendimas bus priimtas 2005 m.

Nutraukti tyrimai:

◆ Dėl Vilniaus miesto savivaldybės veiksmų

UAB „Union Clinic Vilnius“ kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybę prašydama išduoti jai leidimą steigti pirminės sveikatos priežiūros filialą. Vilniaus miesto savivaldybė nurodė, kad leidimai steigti pirminės sveikatos priežiūros įstaigas ir jų filialus išduodami vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimu bei patvirtinta tvarka. Ši tvarka reglamentuoja, kad tokie leidimai išduodami, jeigu jos steigiamos pirminės sveikatos priežiūros plėtros programoje rekomenduotose teritorijose. Atsižvelgus į tai, kad

vieta, kurioje UAB „Union Clinic Vilnius“ pageidavo steigti pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigą neįtraukta į rekomenduojamų teritorijų sąrašą, leidimas nebuvo išduotas.

Tyrimo metu KT nustatė, kad KĮ 4 straipsnio reikalavimai nepažeisti, todėl tyrimas buvo nutrauktas.

◆ Dėl Nacionalinio egzaminų centro veiksmų

UAB „Eniro Infomedia“ kreipėsi į KT prašydama iširti Nacionalinio egzaminų centro veiksmus atsisakant suteikti informaciją apie brandos egzaminus. UAB „Eniro Infomedia“ nurodė, kad vykdydama informacijos teikimo telefonu veiklą informacijos trumpuoju telefonu 1588 iš klientų sulaukia daug skambučių su klausimais apie brandos egzaminus ir jų rezultatus. UAB „Eniro Infomedia“ informavo, kad ji kreipėsi į Nacionalinį egzaminų centrą prašydama leisti jai, informacinių paslaugų tiekėjai, sudaryti asmens duomenų teikimo sutartį trumpuoju numeriu 1588 skelbti valstybinių brandos egzaminų rezultatus. Nacionalinis egzaminų centras atsisakė sudaryti tokią sutartį ir informavo, kad netikėtina didinti informacinių paslaugų teikimo apimčių. KT nenustatė KĮ 4 straipsnio reikalavimų pažeidimo ir tyrimą nutraukė.

Atsisakyta pradėti tyrimus:

◆ Dėl veiksmų organizuojant akciją

Kelios veterinarijos gydyklos prašė iširti Vilniaus miesto savivaldybės veiksmus organizuojant „Pasiutligei – stop“ akciją, kurios metu gyvūnai buvo skiepijami nuo pasiutligės nemokamai, todėl gydyklos neteko klientų ir pajamų. KT nustatė, kad Vilniaus miesto savivaldybė įvykdė paslaugų pirkimą šiai akcijai ir pasirinko paslaugos teikėją, pasiūliusį mažiausią kainą. Dėl to atsisakyta pradėti tyrimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės veiksmų atitikimo KĮ 4 straipsnio nuostatomis.

Rinkų tyrimai ir kita veikla

Nuo 2004 m. gegužės 1 d., padidėjus kai kurių maisto produktų kainoms, Vyriausybės prašymu buvo atlikta *pirmo būtinumo maisto produktų kainų* pasikeitimo analizė. Išnagrinėti pagrindinių duonos ir pyrago gamintojų, grūdų, pieno ir mėsos perdirbėjų bei didžiausių prekybos tinklų duomenys. Nustatyta, kad kainų padidėjimas daugiausia

2004 m. DARBO ATASKAITA

buvo susijęs su žaliavų bei kuro pabrangimu, darbo užmokesčio didėjimu ir griežtesnių kokybės reikalavimų užtikrinimu, t. y. kainų pakėlimą sąlygojo objektyvios ekonominės priežastys. Išvados buvo pateiktos Vyriausybei.

2004 m. buvo atliekamas *krovinių gabenimo automobiliais* paslaugų rinkos tyrimas, stebimi pokyčiai šioje rinkoje ir renkami duomenys dėl Lietuvos nacionalinės vežėjų automobiliais asociacijos „Linava“ ir jos narių veiksmų.

Vykdamas Kainų įstatymo bei Vyriausybės nutarimų kainų ir tarifų reguliavimo srityje priežiūrą pagal kompetenciją buvo stebimi pokyčiai *monopolinio pobūdžio prekių ir paslaugų rinkose*, analizuojami šių rinkų kainų ir tarifų svyravimai, derinamos monopolinio pobūdžio prekių ir paslaugų kainos ir tarifai bei jų nustatymo tvarka ir metodika.

2. Valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolė

Teisės aktų valstybės pagalbos srityje rengimas

Lietuvoje teikiama valstybės pagalba iki 2004 m. gegužės 1 d. buvo vertinama atsižvelgiant į Europos sutarties, steigiančios asociaciją tarp Europos Bendrijų bei jų šalių iš vienos pusės ir Lietuvos Respublikos iš kitos pusės, 64 straipsnį ir Lietuvos Respublikos valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolės įstatymą. Valstybės pagalbos kontrolę, vadovaudamasi minėtu įstatymu, iki 2004 m. gegužės 1 d. vykdė KT. Lietuvai tapus ES nare Valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolės įstatymas neteko galios. ES valstybės pagalbos kontrolę vykdo EK, kadangi pagal Europos Bendrijos steigimo sutarties 88 (ex 93) straipsnį EK yra suteikta atitinkama kompetencija priimti sprendimus dėl valstybės pagalbos atitikties bendrajai rinkai ir Europos Bendrijos teisės reikalavimams. Ši sutartis bei 1999 m. kovo 22 d. Tarybos (EB) reglamentas Nr. 659/1999, nustatantis Europos Bendrijos steigimo sutarties 88 straipsnio taikymo taisyklės, Lietuvoje tiesiogiai taikomi nuo 2004 m. gegužės 1 d.

Atsižvelgdama į minėtus esminius pokyčius valstybės pagalbos kontrolės srityje KT 2004 m. parengė KĮ pataisas. KĮ papildžius 48 straipsniu KT buvo nustatytos naujos funkcijos valstybės pagalbos srityje. Nustatyta, kad KT yra valstybės pagalba, kuriai taikomos ES valstybės pagalbos taisyklės, koordinuojanti institucija. Pagal minėto įstatymo nuostatas KT atlieka valstybės pagalbos projektų ekspertizę, teikia valstybės pagalbos teikėjams išvadas ir rekomendacijas, dalyvauja teikiant pranešimus apie valstybės pagalbą EK, tvarko valstybės pagalbos, kuriai taikomos ES valstybės

pagalbos taisyklės, o taip pat nereikšmingos pagalbos registrą.

Vykdydama KĮ pavestas naujas funkcijas ataskaitiniu laikotarpiu KT parengė Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės pagalbos projektų ekspertizės atlikimo, išvadų ir rekomendacijų teikimo valstybės pagalbos teikėjams, valstybės pagalbos pranešimų ir kitos informacijos, susijusios su valstybės pagalba, pateikimo Europos Komisijai ir kitoms suinteresuotoms institucijoms taisyklių patvirtinimo“ projektą. Šį nutarimą Vyriausybė patvirtino 2004 m. rugsėjo 6 d. (Žin., 2004, Nr. 137-4987). Įgyvendindama KĮ 48 straipsnio 3 dalies nuostatas KT parengė Vyriausybės nutarimo „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“ projektą. Nutarimo tikslas – įsteigti Suteiktos valstybės pagalbos registrą, patvirtinti jo nuostatus ir veiklos pradžią. Siekdama užtikrinti tinkamą 1980 m. birželio 25 d. EK direktyvos 80/723/EEB (su buvusiais pakeitimais) dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybinių įmonių skaidrumo nuostatų įgyvendinimą KT kartu su Finansų, Ūkio ir Susisiekiimo ministerijomis bei kitomis institucijomis identifikavo Lietuvos Respublikos teisės aktus ir nustatė, kad minėtos direktyvos nuostatos nėra iki galo perkeltos į nacionalinę teisę. Todėl KT parengė Vyriausybės nutarimo „Dėl informacijos apie tam tikras įmones bei apie finansinius santykius tarp valstybės institucijų ir valstybės įmonių kaupimo“ projektą.

Valstybės pagalbos kontrolės vykdymas

2004 m. KT išnagrino 52 valstybės paramos teikimo atvejus, kurie apėmė tiek valstybės institucijų rengiamus teisės aktų projektus, tiek ir pranešimus apie valstybės pagalbą. Vienais atvejais KT, vadovaudamasi jai suteiktais įgalinimais, priėmė atitinkamus nutarimus, kitais atvejais pateikta

pastabų ar pasiūlymų. Dėl 6 valstybės pagalbos atvejų priimti KT nutarimai. Penkiais atvejais pritarta valstybės pagalbai be sąlygų, vienu atveju – nepritarta, o 9 atvejais nustatyta, kad pranešimuose apie valstybės pagalbą nurodytos paramos priemonės nėra valstybės pagalba, arba ta pagalba yra nereikšminga ir todėl KT pritarimas minėtoms priemonėms nėra būtinas.

Lentelėje pateikti duomenys apie KT 2004 m. įvertintus valstybės paramos projektus.

Iš viso nagrinėta projektų ir gauta pranešimų apie valstybės pagalbą	52
Iš jų:	
priimta Konkurencijos tarybos nutarimų:	6
iš jų:	
Konkurencijos taryba pritarė valstybės pagalbai	5
Konkurencijos taryba pritarė valstybės pagalbai su tam tikromis sąlygomis	–
Konkurencijos taryba nepritare valstybės pagalbai	1
Išnagrinėti teisės aktų projektai, dėl kurių buvo pateikta pastabų ir pasiūlymų, o taip pat kiti valstybės pagalbos teikėjų ir gavėjų pateikti paklausimai bei nagrinėti atvejai	46

Pagal 2004 m. pateiktus pranešimus valstybės pagalbą dažniausiai buvo numatoma teikti įmonėms restruktūrizuoti. Toliau pateikiama KT nagrinėtų valstybės pagalbos atvejų analizė.

◆ Pranešimas apie valstybės pagalbą DKAB „Jiesia“

Finansų ministerija pateikė konsoliduotą pranešimą apie valstybės pagalbą bankrutuojančiai dailiosios keramikos ir porceliano akcinei bendrovei „Jiesia“ (toliau – DKAB „Jiesia“). Pagal pranešimą DKAB „Jiesia“ buvo numatyta nurašyti dalį bendrovės skolų Finansų ministerijai ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui bei pratęsti minėtoms institucijoms likusių skolų grąžinimo terminus. Pagal DKAB „Jiesia“ pateiktą bendrovės pertvarkymo planą 2004–2007 m. laikotarpiu numatyta įgyvendinti bendrovės mokumui atkurti būtinas priemones. Planuojama pertvarkyti bendrovės finansinius išpareigojimus, racionalizuoti bendrovės veiklą bei investuoti į bendrovę. Kaip nurodoma valstybės pagalbos teikėjo medžiagoje, bendrovės pertvarkymo laikotarpiu didėjant gamybos ir pardavimo apimtims jos veikla

taptų pelninga, o finansiniai bendrovės rodikliai laikotarpio pabaigoje – teigiami. Atlikusi tyrimą KT konstatavo, kad įgyvendinus restruktūrizavimo plane numatytas bendrovės pertvarkymo priemones iš esmės būtų sudarytos realios sąlygos ilgalaikiam įmonės mokumui atkurti. Bendrovės plane numatytas finansavimas yra proporcingas restruktūrizavimo išlaidoms, o gavėjo indėlis laikytinas svari. Atsižvelgusi į pateiktus argumentus 2004 m. balandžio 8 d. KT pritarė valstybės pagalbai DKAB „Jiesia“ pagal Finansų ministerijos pateiktą konsoliduotą pranešimą.

◆ Pranešimas apie valstybės pagalbą restruktūrizuojamai AB „Vingriai“

2004 m. balandžio 29 d. KT pritarė valstybės pagalbai AB „Vingriai“ pagal Finansų ministerijos 2003 m. gegužės 30 d. pateiktą pranešimą apie valstybės pagalbą bendrovei. KT pateiktas AB „Vingriai“ restruktūrizavimo planas apima 2004–2009 m. laikotarpį. Plane nurodomos ne tik finansinės priemonės, susijusios su kreditorinių reikalavimų tenkinimu Finansų ministerijai ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Vilniaus skyriui, bet ir veiklos pertvarkymo priemonės bei investicijos. AB „Vingriai“ restruktūrizavimo plane pateikta bendrovės esamos finansinės būklės analizė, nurodytos ekonominius sunkumus sukėlusios priežastys, pateikiami bendrovės privalumai bei trūkumai ir išdėstyta, kaip ir kas bus pertvarkoma. Atlikusi tyrimą KT nustatė, kad įvykdžius restruktūrizavimo plane numatytas priemones iš esmės būtų sudarytos realios sąlygos ilgalaikiam įmonės mokumui atkurti. AB „Vingriai“ plane numatytas restruktūrizavimo finansavimas yra proporcingas restruktūrizavimo išlaidoms, o savininkų indėlis laikytinas svari.

◆ Pranešimas apie valstybės pagalbą AB stiklo fabrikui „Aleksotas“

2004 m. sausio 28 d. buvo pradėtas valstybės pagalbos vertinimas pagal Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktą pranešimą dėl valstybės pagalbos AB stiklo fabrikui „Aleksotas“. Kauno apskrities valstybinė mokesčių inspekcija numatė dalį bendrovės skolos nurašyti, o likusios skolos dalies grąžinimo terminą atidėti.

Atlikus tyrimą konstatuota, kad AB stiklo fabriko „Aleksotas“ restruktūrizavimo plane nėra nurodytos bendrovės

restruktūrizavimo priemonės ir etapai, nepateiktos bendrovės pertvarkymo išlaidos ir jų dengimo šaltiniai, nėra aiškūs valstybės pagalbos gavėjo indėlis į bendrovės pertvarkymą. Nebuvo pateikta informacijos apie produkcijos paklausos, kainų ir gamybinių pajėgumų pokyčius per artimiausius penkerius metus ES ir Lietuvoje. Bendrovė nepagrindė, kaip bus įvykdytas produkcijos pardavimų planas bei nepateikė įmonės veiklos pertvarkymo ir ilgalaikio mokumo užtikrinimo priemonių. Atsižvelgusi į minėtus argumentus KT 2004 m. kovo 25 d. nutarimu nepritarė valstybės pagalbai AB stiklo fabrikui „Aleksotas“.

◆ **Pranešimas apie valstybės pagalbą pagal schemą „Pagalba smulkaus ir vidutinio verslo subjektams“**

2004 m. kovo 18 d. KT pritarė valstybės pagalbai pagal Ūkio ministerijos pateiktą valstybės pagalbos schemą „Pagalba smulkaus ir vidutinio verslo subjektams“. Pagalbos tikslas – skatinti mažų ir vidutinių įmonių veiklas, nurodytas Lietuvos 2004–2006 m. Bendrojo programavimo dokumento 3.1 ir 3.2 priemonėse. Parama bus teikiama subsidijų forma iš ES struktūrinių fondų ir nacionalinio bendrojo finansavimo lėšų. Valstybės pagalbos mažų ir vidutinių įmonių materialioms ir nematerialioms investicijoms pagal pagalbos schemą intensyvumas negali būti didesnis nei 65 proc. Pagal valstybės pagalbos schemą pagalba bus teikiama visoje Lietuvoje, išskiriant ūkio subjektus, kurie priskiriami ekonominių sunkumų turinčių ūkio subjektų kategorijai, arba kai ūkio subjektas veikia motorinio transporto priemonių ar laivų statybos pramonėje. Teikiamos subsidijos suma negalės viršyti 50 mln. Lt konkrečiam projektui, o tinkamos finansuoti išlaidos negalės būti didesnės nei 86 mln. Lt.

◆ **Pranešimas apie valstybės pagalbą pagal schemą „Regioninė pagalba“**

2004 m. kovo 25 d. KT pritarė valstybės pagalbai pagal Ūkio ministerijos pateiktą valstybės pagalbos schemą „Regioninė pagalba“. Pagal šią schemą parama ūkio subjektams bus teikiama iš ES struktūrinių fondų ir bendrojo nacionalinio finansavimo lėšų. Pagalba bus teikiama investicijoms, kurios būtų skirtos naujos įmonės ilgalaikiam turtui įsigyti, esamai įmonei išplėsti, naujoms prekėms gaminti ar modernioms technologijoms įsisavinti. Pagalbą numatoma teikti ir kitiems tikslams: padidinti darbo vietų skaičių, pagerinti

sukuriamo produkto ar paslaugos kokybę, produktyvumą, gamybos ar paslaugos teikimo procesą ar jo valdymą bei paskatinti aplinkosaugos priemonių diegimą ūkio subjekto atliekamoje veikloje. Nustatytas valstybės pagalbos intensyvumas negali būti didesnis nei 65 proc., jei pagalba teikiama smulkaus ir vidutinio verslo subjektui, ir 50 proc., jei pagalba teikiama didelei įmonei. Pagalbą gaunantis ūkio subjektas privalės užtikrinti investicijų projekto gyvybingumą ir finansuoti ne mažiau kaip 25 proc. projekto apimties. Be to, jis privalės išlaikyti investicijas ne mažiau kaip penkerius metus.

◆ **Pranešimas apie valstybės pagalbą pagal schemą „Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros skatinimas“**

2004 m. balandžio 8 d. KT pritarė valstybės pagalbai pagal Ūkio ministerijos pateiktą pranešimą dėl valstybės pagalbos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros skatinimui. Pagal šią pagalbos schemą parama bus teikiama iš ES struktūrinių fondų ir bendrojo nacionalinio finansavimo lėšų. Pagalba skirta ūkio subjektams, vykdančiams ar galintiems vykdyti ūkinę veiklą Lietuvoje, jei šie ūkio subjektai numato kurti naujus ar tobulinti esamus produktus ar paslaugas, didinti gaminamos produkcijos bei paslaugų apimtį. Teikiant valstybės pagalbą bus siekiama skatinti bendradarbiavimą tarp ūkio subjektų ir mokslinius tyrimus atliekančių organizacijų (viešųjų ir privačiųjų) jiems kartu atliekant taikomuosius mokslinius tyrimus bei vykdant technologinės plėtros veiklą. Valstybės pagalbos intensyvumas negali viršyti 60 proc. tinkamų dengti išlaidų, kai pagalba teikiama moksliniams tyrimams, ir 35 proc. tinkamų dengti išlaidų, kai pagalba teikiama technologinei plėtrai. Be to, teikiant pagalbą taikomiesiems moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, kuri skirta projektų techninio įvykdymo galimybių analizei atlikti, didžiausias leistinas valstybės pagalbos intensyvumas negali būti didesnis kaip 75 proc. tinkamų dengti išlaidų, kai pagalba teikiama studijoms, kurios bus naudojamos taikomiesiems moksliniams tyrimams, ir 50 proc. tinkamų dengti išlaidų, kai pagalba teikiama techninių galimybių studijoms, kurios būtinos technologinei plėtrai.

◆ **Kiti nagrinėti valstybės pagalbos atvejai**

Ataskaitiniu laikotarpiu taip pat buvo įvertinti Finansų, Ūkio, Žemės ūkio, Susisiekimo, Švietimo ir mokslo, Aplinkos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų parengti ir pateikti derinti teisės aktų projektai. Specialistai išnagrinėjo 24

teisės aktų projektus, kurie buvo keičiami ar papildomi. Dėl 5 teisės aktų projektų KT pateikė pastabų ir pasiūlymų.

2004 m. KT specialistai dalyvavo Ūkio ir Finansų ministerijų rengiamuose pasitarimuose analizuojant valstybės pagalbą individualiems projektams, sprendžiant laisvųjų ekonominių zonų veiklos klausimus. 2004 m. liepos 22 d. KT specialistai dalyvavo Ūkio ministerijoje vykusiame dvišaliame susitikime tarp EK ir Lietuvos institucijų dėl Mažųjų įmonių chartijos įgyvendinimo, Susisiekimo ministerijoje pasitarime dėl valstybės pagalbos teikimo jūrų transporto srityje. Vertinant Valstybinei paskolų komisijai teikiamus valstybės pagalbos projektus ataskaitiniu laikotarpiu buvo teikiami siūlymai Valstybinei paskolų komisijai.

Naujų funkcijų vykdymas valstybės pagalbos srityje

Nuo 2004 m. gegužės 1 d. funkcijos iš esmės pasikeitė. KT teikia valstybės pagalbos teikėjų parengtus pranešimus apie valstybės pagalbą EK, vykdo koordinacinę veiklą. Minėtu laikotarpiu KT pateikė EK 7 valstybės pagalbos teikėjų parengtus pranešimus:

- apie valstybės pagalbą restruktūrizuojamai AB „Alytaus tekstilė“;
- apie valstybės pagalbą Kauno laisvojoje ekonominėje zonoje;
- apie valstybės pagalbą restruktūrizuojamai AB „Vingriai“;
- 2004 m. rugpjūčio 18 d. – valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriui esamų priemonių sąrašą, parengtą atsižvelgiant į Stojimo sutarties IV priedo 4 skyriaus nuostatas;
- 2004 m. rugsėjį – Žemės ūkio ministerijos parengtą informaciją apie valstybės pagalbą investicijoms, skirtoms miško kirtimui, medienos ruošai pagerinti ir racionalizuoti;
- informaciją apie valstybės pagalbą kaimo turizmui ir amatų skatinimui;
- 2004 m. spalį – Žemės ūkio ministerijos parengtą naują valstybės pagalbos priemonę, kuri numato teikti pagalbą žemės ūkio subjektams, patyrusiems nuostolių dėl pavasariinių šalnų 2004 m.

Dėl paramos projektų, kurie yra numatyti LR socialinių įmonių įstatyme ir apie kuriuos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pagal 2002 m. gruodžio 12 d. Reglamentą (EB) Nr. 2204/2002 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai, teikiamai užimtumui, buvo parengusi informaciją EK, KT pateikė išsamias pastabas.

Ypač svarbu, kad nauji valstybės pagalbos projektai būtų

rengiami atsižvelgiant į galiojančias ES valstybės pagalbos taisykles. Tuo tikslu KT žodžiu ir raštu teikė konsultacijas (rengiant pranešimus apie valstybės pagalbą ir kitais atvejais) valstybės pagalbos teikėjams. Raštu buvo pateikti paaiškinimai Lietuvos aplinkos investicijų fondui, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Finansų ministerijos, VĮ „Kordinacinis medienos technologijų tyrimo ir plėtros centras“, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Kauno skyriui dėl valstybės pagalbos UAB „Kauno autobusai“, Finansų ministerijai dėl mokesčių lengvatų strateginiams investuotojams bei dėl paramos projekto UAB „Akmenės energija“ ir kitoms institucijoms.

KT taip pat siekė, kad būtų sudarytos galimybės valstybės pagalbos teikėjams išsamiau susipažinti su nauja pagalbos kontrolės sistema Lietuvoje bei jos taikymu praktikoje. KT valstybės pagalbos skyriaus specialistai Kauno, Marijampolės, Alytaus, Utenos, Telšių, Tauragės ir Šiaulių apskrityse surengė seminarus tema „Nauja valstybės pagalbos kontrolės sistema Lietuvoje“. Seminaruose dalyvavo minėtų apskričių, savivaldybių, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir Socialinio draudimo fondo valdybos teritorinių skyrių specialistai. Valstybės pagalbos teikėjai buvo supažindinti su esminiais pasikeitimais pagalbos kontrolės srityje Lietuvai įstojus į ES, detalai išnagrinėta pranešimo apie valstybės pagalbą pateikimo EK tvarka, atsakyta į valstybės pagalbos teikėjų klausimus.

Ataskaitiniu laikotarpiu KT kartu su valstybės pagalbos teisės ekspertu iš Vokietijos Ekonomikos ir darbo federalinės ministerijos P. Shutterle, parengė leidinį „Valstybės pagalbos kontrolė. Teisės aktai“, kuriame surinkti aktualiausi valstybės pagalbą reglamentuojantys teisės aktai. Minėtas leidinys išdalintas valstybės pagalbos teikėjams.

Vykdamas Valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolės įstatymo priežiūrą 2004 m. toliau buvo kaupiama ir sisteminama valstybės pagalbos duomenų bazė – valstybės pagalbos žinybinis registras. Šiuo metu registre yra sukaupti duomenys apie Lietuvos ūkio subjektams 1996–2003 m. suteiktą valstybės pagalbą.

Remiantis Valstybės pagalbos žinybinio registro duomenimis parengta metinė ataskaita EK. Preliminariais duomenimis 2003 m. Lietuvos Respublikoje iš viso buvo suteikta valstybės pagalbos už 140,34 mln. Lt (40,67 mln. EUR).

Nacionalinės valstybės pagalbos dalis BVP (veikusiomis kainomis) 2003 m. sudarė 0,25 proc. Vidutiniškai vienam dirbančiam žmogui teko 97,57 Lt suteiktos nacionalinės valstybės pagalbos. 2003 m. Lietuvos BVP, palyginti su 2002 m., padidėjo 8,7 proc. (veikusiomis kainomis), o infliacija sumažėjo nuo 2,0 proc. 2002 m. iki 1,3 proc. 2003 m. Iš priede pateiktų lentelių ir diagramos duomenų matyti, kad nacionalinė valstybės pagalba 1996–2003 m. laikotarpiu mažėjo. Nuo 1996 m. suteiktų 904,42 mln. Lt pagalbos apimtys sumažėjo iki 140,34 mln. Lt 2003 m. Sumažėjo ir nacionalinė valstybės pagalba, tenkanti vienam dirbančiam žmogui – nuo 545,04 Lt 1996 m. iki 97,57 Lt 2003 m.

Valstybės pagalba apdirbamajai pramonei ir paslaugoms minėtu laikotarpiu kito netolygiai. 2003 m. ji sudarė didesniąją dalį nacionalinės valstybės pagalbos – 62,84 proc. 2003 m. pagalba šiame sektoriuje buvo suteikta moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms, prekybai, įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti, laivų statybai ir regionų plėtrai. Didžiausia pagalbos apdirbamajai pramonei ir paslaugoms dalis 2003 m. buvo suteikta įmonėms gelbėti ir restruktūrizuoti – 83,29 proc. visos pagalbos. Duomenys apie nacionalinės valstybės pagalbos pasiskirstymą pagal svarbiausius sektorius pateikiami priede.

3. Reklamos įstatymo priežiūra

2004 m. buvo išnagrinėta 12 atvejų, susijusių su klaidinančios ir lyginamosios reklamos naudojimu, ir nustatyti Reklamos įstatymo (toliau – RĮ) pažeidimai. Iš jų 9 atvejais ūkio subjektams už klaidinančios ir neleidžiamos lyginamosios reklamos naudojimą buvo paskirtos baudos. 12 atvejų, nesant pagrindo vertinti reklamos kaip klaidinančios ar neleidžiamos lyginamosios, tyrimą pradėti atsisakyta. 3 atvejais pradėti tyrimai nutraukti. Kartais dėl pažeidimų mažareikšmingumo buvo taikomos prevencijos priemonės – raštu įspėti 4 ūkio subjektai nutraukė klaidinančios reklamos naudojimą. Dėl nesąžiningos konkurencijos veiksnių ir galimai klaidinančios ar neleidžiamos lyginamosios reklamos naudojimo 43 pareiškėjams raštu buvo paaiškinti RĮ reikalavimai ir jų taikymas praktikoje, išaiškinta duomenų, reikalingų tyrimui pradėti, pateikimo tvarka ir atsakomybė už įstatymo reikalavimų nevykdymą. Toliau pateikiami iširti reikšmingesni RĮ pažeidimų atvejai.

Klaidinanti reklama

◆ Dėl metodo antsvoriui sumažinti

KT iniciatyva atliktas tyrimas dėl UAB „Porektus“ skelbtos reklamos antsvoriui sumažinti atitikties RĮ 5 straipsniui. Ši bendrovė, Lietuvos dienraščiuose reklamuodama Margaritos Drozd lieknėjimo metodą, naudojo teiginius, kurių teisingumo negalėjo pagrįsti. Nurodydama, kad naudojant reklamuojamą metodą kūno masė sumažės 3–5 kg per savaitę pirmąsias 4 savaites, o vėliau 2–3 kg per savaitę, UAB „Porektus“ galėjo skatinti norinčius sulieknėti reklamos vartotojus užsisakyti reklamuojamą metodą. Be to, reklamoje bendrovė praleido dalį informacijos, kurios pateikimas pagal kitą toje reklamoje pateikiamą informaciją būtina reikalingas reklamos vartotojų klaidinimui išvengti. Vartotojai turėjo būti informuoti, kad pasirinkę Margaritos Drozd lieknėjimo metodą turės pirkti 100 psl. knygelę, o sudėtinė metodo dalis – žaliosios arbatos kapsulės, kurias būtina vartoti. Turėjo būti pažymėta ir tai, kad už šias kapsules reikės papildomai sumokėti 69 arba 99 Lt, priklausomai nuo pasirinkto kurso, bei laikytis produktų derinimo ir kitų taisyklių.

UAB „Porektus“ skelbta reklama antsvoriui sumažinti buvo pripažinta klaidinančia. Bendrovė įpareigota nedelsiant ją nutraukti. KT bendrovei „Porektus“ skyrė 30 tūkst. Lt piniginių baudą.

◆ Dėl UAB „Tele 2“ paslaugų kainų

Mobiliojo ryšio bendrovė UAB „Tele 2“ 2004 m. gegužę spaudoje, internete ir televizijoje reklamavo savo teikiamas mobiliojo ryšio paslaugas nurodydama: „Tele 2“ vartotojai džiaugiasi mažiausiomis kainomis. Jie gali skambinti mažiausiu laisvalaikio tarifu į visus tinklus Lietuvoje – tik 0,25 Lt/min.“; „Tele 2“ vartotojai džiaugiasi mažiausiomis kainomis. Visą parą jie gali siųsti SMS į visus tinklus už mažiausią kainą Lietuvoje – tik 0,10 Lt/SMS“; „Tele 2“ vartotojai džiaugiasi mažiausiomis kainomis. Daugiau nei trečdaliui Lietuvos mobiliojo ryšio vartotojų visą parą jie gali skambinti mažiausiu tarifu – tik 0,20 Lt/min.“

UAB „Omnitel“ pareiškimo pagrindu dėl šių reklaminių teiginių atitikties RĮ KT pradėjo tyrimą, kurio metu nustatė,

kad bendrovė reklamoje neinformavo apie papildomas sąlygas, kurias įvykdžiusiems vartotojams už siūlomas mobiliojo ryšio paslaugas bus taikomos nurodytos kainos. Minėtuose reklamos tekstuose praleista informacijos dalis, reikalinga reklamos vartotojų klaidinimui išvengti. Kadangi praleista informacija galėjo turėti įtakos vartotojų ekonominiam apsisprendimui renkantis mobiliojo ryšio paslaugų teikėjus, minėta reklama pripažinta klaidinančia. KT įpareigojo UAB „Tele 2“ nedelsiant nutraukti klaidinančios reklamos naudojimą, ją paneigti, o už klaidinančios reklamos naudojimą skyrė 60 tūkst. Lt piniginę baudą.

◆ Dėl UAB „Tele 2“ paslaugos „Mažylis“

Mobiliojo ryšio bendrovė UAB „Omnitel“ pateikė prašymą ištirti, ar UAB „Tele 2“ naudojama judriojo telefono ryšio išankstinio mokėjimo paslaugos „Mažylis“ reklama atitinka RĮ reikalavimus. Atlikus tyrimą nustatyta, kad UAB „Tele 2“ 2004 m. gegužės–birželio mėn. lauko reklaminėse priemonėse, televizijos ir radijo kanalais skleista reklama, nurodanti išankstinio mokėjimo paslaugos „Mažylis“ privalumus, neatitiko reikalavimų, nustatytų klaidinančiai bei lyginamajai reklamai, ir pažeidė RĮ 5 ir 6 straipsnius. Reklamuodama paslaugą bendrovė pateikė neišsamią informaciją apie pokalbių bei SMS tarifus, praleido informacijos dalį apie reklamoje nurodomų tarifų galiojimo laiką. Atsižvelgiant į kitą toje reklamoje pateiktą informaciją tai padaryti buvo būtina vartotojų klaidinimui išvengti. Taip pat nustatyta, kad UAB „Tele 2“, reklamuodama išankstinio mokėjimo paslaugą „Mažylis“, pažeidė ir lyginamosios reklamos leidžiamumo sąlygas, nes reklamoje buvo neobjektyviai lyginamos viena ar daugiau nurodomų paslaugų reikšmingų savybių. Be to, šiose reklamose buvo pateikiamas konkretus pasiūlymas, tačiau nenurodyta pasiūlymo galiojimo pabaigos data. Už klaidinančios ir neleidžiamos lyginamosios reklamos naudojimą KT UAB „Tele 2“ skyrė 60 tūkst. Lt piniginę baudą.

Neleidžiama lyginamoji reklama

◆ Dėl UAB „Omnitel“ mobiliojo ryšio kainos

UAB „Tele 2“ pareiškimo pagrindu atliktas tyrimas dėl UAB „Omnitel“ skleistos lyginamosios reklamos atitikties RĮ nustatytiems reikalavimams. Nustatyta, kad UAB „Omnitel“ 2004 m. balandžio 20–28 d. didžiausiuose dienraščiuose „Lietuvos rytas“ ir „Respublika“, nacionaliniuose ir regioniniuose televizijos kanaluose, lauko stenduose skelbė tokio

turinio reklamą: „Faktas juodu ant balto. Omnitel kaina – geriausia! Operatorių teikiama mobiliojo ryšio kaina apskaičiuota remiantis Ryšių reguliavimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis“. Reklamoje grafiniu būdu pavaizduoti skirtingo aukščio stulpai, įvardinti kaip „Omnitel“, „Bitė“ ir „Tele 2“, bei nurodyti atitinkami dydžiai: „Omnitel“ – 0,51 Lt, „Bitė“ – 0,56 Lt, „Tele 2“ – 0,65 Lt. KT konstatavo, kad mobiliojo ryšio kainų dydžiai reklamoje yra neteisingi. Kaina buvo apskaičiuota pajamas, gaunamas už visas paslaugas, padalijus tik iš vienos paslaugos – abonentų inicijuotų pokalbių – trukmės. Tokiu būdu apskaičiuoti išvestiniai dydžiai neatspindi realios paslaugų kainos, šių dydžių palyginimas nėra objektyvus konkurentų mobiliojo ryšio kainos palyginimas, pateikti dydžiai neatitinka realios tikrovės. UAB „Omnitel“ skelbta reklama buvo pripažinta neleidžiama lyginamąja reklama, bendrovė įpareigota nedelsiant ją nutraukti, už neleidžiamos lyginamosios reklamos naudojimą bendrovei skirta 30 tūkst. Lt bauda.

◆ Dėl UAB „Eurocom“ teiginių

Mobiliojo ryšio bendrovė UAB „Eurocom“ 2004 m. balandžio–gegužės mėn. dienraščiuose, televizijos kanalais ir interneto svetainėje naudojo reklamą, kurioje nurodoma: „Omnitel jus klaidina! Remiantis Ryšių reguliavimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, apskaičiuavus operatorių teikiamas mobiliojo ryšio kainas, Eurocom kaina – geriausia!“ bei grafinės išraiškos būdu lygino judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų „Eurocom“, „Omnitel“, „Bitė GSM“ bei „Tele 2“ mobiliojo ryšio kainas, kurios atitinkamai pateikiamos kaip 0,36 Lt, 0,51 Lt, 0,56 Lt, 0,65 Lt. Atlikus tyrimą nustatyta, kad reklamoje nurodyti mobiliojo ryšio kainų dydžiai yra neteisingi ir nėra šių bendrovių mobiliojo ryšio kaina. Ji buvo apskaičiuota neįvertinus visų reikšmingų aplinkybių, turinčių įtakos kainos dydžiui. Reklamoje nurodyta kaina neatspindi vartotojų už teikiamas paslaugas mokamos sumos, todėl reklamoje pateikiami teiginiai yra klaidinantys ir gali paveikti reklamos vartotojų sprendimus, susijusius su mobiliojo telefono ryšio paslaugų teikėjo pasirinkimu. KT pripažino, kad UAB „Eurocom“ skelbta reklama neatitiko RĮ keliamų reikalavimų lyginamajai reklamai ir skyrė bendrovei 16 tūkst. Lt piniginę baudą.

◆ Dėl AB „Lietuvos dujos“ lyginčių kainų

AB „Lietuvos dujos“ 2002 m. leidinyje „Daugiau nei šiluma“ skelbė tokio turinio reklamą: „Patalpų šildymas gamtinėmis dujomis yra beveik 2 kartus pigesnis už centrinį šildymą. Vandens šildymas gamtinėmis dujomis taip pat yra beveik 2 kartus pigesnis nei iš vieno centro tiekiamo karšto vandens“. Buvo pateiktos 2 lentelės, kuriose lyginamos šilumos vieneto ir vieno kubinio metro vandens pašildymo kainos, kai naudojami skirtingi energijos šaltiniai. Tokia pat reklama buvo paskelbta ir 2003 m. leidinyje „Gamtinės dujos: geriausias pasirinkimas“. Atlikus minėtų reklaminių teiginių atitikties RĮ tyrimą nustatyta, kad AB „Lietuvos dujos“ pažeidė lyginamajai reklamai įstatymo nustatytus reikalavimus: buvo neobjektyviai lyginamos šilumos vieneto ir vandens vieno kubinio metro pašildymo kainos naudojant skirtingus energijos šaltinius. AB „Lietuvos dujos“ už RĮ pažeidimą skirta 5 tūkst. Lt pinigine bauda.

4. Teisminė praktika

2004 m. svarstant KT sprendimus teismuose nagrinėtos 8 bylos, 2 bylų teismo procesai dar nebaigti. 2004 m. buvo baigtos 6 bylos ir priimti galutiniai sprendimai, 5 iš jų – KT naudai.

Teismuose išnagrinėtos bylos

1. Vilniaus apygardos administracinis teismas, išnagrinėjęs UAB „Porektus“ skundą, 2004 m. liepos 30 d. sprendimu jį atmetė konstatuodamas, kad UAB „Porektus“ naudotą reklamą KT pagrįstai pripažino klaidinančia, kadangi „<...> ji neatitinka reklamos teisingumo, išsamumo kriterijų, klaidino arba galėjo suklaidinti paprastą reklamos vartotoją, dėl klaidinančio pobūdžio galėjo paveikti jo ekonominį elgesį <...>“.

2. KT 2001 m. gegužės 18 d. nutarime Nr. 8/b „Dėl AB „Mažeikių nafta“ ir naftos produktais prekiaujančių ūkio subjektų veiksmų atitikimo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“ nustatė, kad AB „Mažeikių nafta“ ir UAB „Lukoil Baltija“, UAB „Lukoil Baltija“ Servisas, UAB „Lietuva Statoil“, UAB „Pakrijas“, UAB „Uotas“ bei UAB „Vaizga“ sudaryti susitarimai, turintys vertikalųjų ribojimų, pažeidė KĮ 5 straipsnio 1 dalį.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2003 m. rugsėjo 11 d. sprendimu AB „Mažeikių nafta“ skundą tenkino ir pinigine bauda panaikino, UAB „Lukoil Baltija“, UAB „Lietuva Statoil“, UAB „Pakrijas“, UAB „Uotas“ bei UAB „Vaizga“ skundus tenkino iš dalies, sumažindamas KT skirtas pinigines baudas.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2004 m. sausio 26 d. nutartimi apeliacinius skundus atmetė, pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą. Teismas konstatavo, jog AB „Mažeikių nafta“ ir UAB „Lukoil Baltija“, UAB „Lukoil Baltija“ Servisas, UAB „Lietuva Statoil“, UAB „Pakrijas“, UAB „Uotas“ bei UAB „Vaizga“ sudarytose sutartyse nustačius draudimą importuoti ir platinti importuotus naftos produktus buvo pažeisti KĮ 5 straipsnio reikalavimai, tačiau pažymėjo, jog AB „Mažeikių nafta“ 2001 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 8/b buvo nubausta pakartotinai už tą patį pažeidimą, už kurį jau buvo bausta 2000 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. 11/b, todėl jai skirtą pinigine baudą panaikino.

KT pateikus prašymą dėl bylos, baigtos Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2004 m. sausio 26 d. nutartimi, proceso atnaujinimo, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2004 m. birželio 3 d. nutartimi procesą atnaujino.

2004 m. spalio 21 d. nutartimi Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, kad AB „Mažeikių nafta“ KT 2001 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 8/b buvo nubausta ne už tą pačią veiką ir ne už tą patį laikotarpį, kuris jai buvo inkriminuotas 2000 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. 11/b ir KT 2001 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. 8/b dalį, kuria UAB „Mažeikių nafta“ buvo skirta bauda, paliko galioti.

3. KT 2003 m. liepos 18 d. raštu atsakė į UAB „Žalmargės pienas“ 2003 m. birželio 30 d. raštą bei pasiūlė dėl jame pateiktų klausimų sprendimo kreiptis į Žemės ūkio ministeriją. UAB „Žalmargės pienas“ apskundė KT atsakymą Vilniaus apygardos administraciniam teismui reikalaujama

pripažinti, kad KT veiksmai buvo neteisėti, bei įpareigoti ją priimti nutarimą pradėti tyrimą dėl UAB „Žalmargės pienas“ 2003 m. birželio 30 d. rašte pateiktų aplinkybių arba atsisakyti pradėti tyrimą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2003 m. gruodžio 8 d. sprendimu skundą atmetė konstatuodamas, kad pareiškėjo rašte pateikto reikalavimo įpareigoti Žemės ūkio ministeriją įtraukti UAB „Žalmargės pienas“ į Žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-236 patvirtintų „Paramos pieno supirkimo kainoms palaikyti teikimo perdirbimo įmonėms taisyklių“ 1 priedą sprendimas KT kompetencijai nepriskirtinas, teisės aktų bei pareiškėjo teisių ji nepažeidė ir nutarimo pagal KĮ 25 straipsnio nuostatas priimti neturėjo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, išnagrinėjęs UAB „Žalmargės pienas“ apeliacinį skundą, 2004 m. gegužės 6 d. nutartyje konstatavo, kad KT pagal UAB „Žalmargės pienas“ pareiškimą privalėjo priimti nutarimą pradėti tyrimą ar atsisakyti jį pradėti. Atsižvelgęs į tai teismas UAB „Žalmargės pienas“ apeliacinį skundą tenkino ir įpareigojo KT per 14 dienų nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos priimti nutarimą pradėti UAB „Žalmargės pienas“ 2003 m. birželio 30 d. pareiškime nurodytų aplinkybių tyrimą arba atsisakyti jį pradėti.

4. 2004 m. birželio 18 d. nutarime Nr. 2S-7 „Dėl UAB „Saulės spektras“ veiksmų atitikimo Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 5 ir 6 straipsnių reikalavimams“ KT konstatavo, kad UAB „Saulės spektras“, reklamuodama teikiama verslo informacijos sklaidos paslaugas, naudojo neteisingus teiginius, kurie galėjo paveikti reklamos vartotojų ekonominių elgesį, todėl naudota reklama buvo pripažinta klaidinančia. Taip pat buvo konstatuota, kad UAB „Saulės spektras“ naudotoje reklamoje neobjektyviai lygino informacinius katalogus pagal tai, kaip lengvai juose randama informacija, todėl ši reklama buvo pripažinta neleidžiama lyginamąja reklama.

Vilniaus apygardos administracinis teismas, išnagrinėjęs UAB „Saulės spektras“ skundą, jį 2004 m. spalio 4 d. sprendimu atmetė konstatuodamas, kad KT tinkamai įvertino tyrimo metu nustatytų aplinkybių visumą ir priėmė pagrįstą ir teisėtą nutarimą.

5. KT 2003 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 1S-110 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 857 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 7 d. nutarimo Nr. 851 „Dėl Lietuvos Respublikoje pagamintų arba importuotų cukraus ir produktų, kuriuose yra cukraus, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ atitikimo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnį tyrimo nutraukimo“ nusprendė nutraukti tyrimą, ar Vyriausybė, priimdama 2003 m. birželio 30 d. nutarimą Nr. 857, nepažeidė KĮ 4 straipsnio

reikalavimų. KT konstatavo, kad minėtas Vyriausybės nutarimas buvo priimtas kaip Cukraus įstatymo reikalavimų vykdymo padarinys, todėl yra taikytina KĮ 4 straipsnyje numatyta išimtis.

Vilniaus apygardos administracinis teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą pagal UAB „Lavisos agrogrupė“ skundą, 2004 m. vasario 2 d. sprendimu konstatavo, kad galiojantys įstatymai nesuteikia KT galios vertinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų teisėtumo, todėl priimdama 2003 m. spalio 9 d. nutarimą Nr. 1S-110 KT viršijo savo kompetenciją. Atsižvelgęs į tai Vilniaus apygardos administracinis teismas KT nutarimą panaikino.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, išnagrinėjęs KT ir UAB „Lavisos agrogrupė“ apeliacinius skundus, 2004 m. gegužės 27 d. nutartyje konstatavo, kad KĮ 19 straipsnio 1 dalies 4 punktą nustato KT teisę ir pareigą nagrinėti taip pat ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės aktų atitiktį sąžiningos konkurencijos laisvės principui. Todėl priimdama nutarimą KT kompetencijos neviršijo. Atsižvelgęs į tai Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas panaikino Vilniaus apygardos administracinio teismo 2004 m. vasario 2 d. sprendimą ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

Vilniaus apygardos administracinis teismas, išnagrinėjęs administracinę bylą, 2004 m. rugsėjo 2 d. sprendime konstatavo, kad KT 2003 m. spalio 9 d. nutarimas Nr. 1S-110 yra teisėtas ir pagrįstas, kadangi jį priėmė kompetentingas administravimo subjektas, teisingai ištyręs visas aplinkybes, ir atsižvelgęs į tai UAB „Lavisos agrogrupė“ skundą atmetė.

6. KT 2004 m. gegužės 20 d. nutarime Nr. 1S-78 „Dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 242 patvirtinto statybos techninio reglamento STR1.11.01:2002 „Statinių pripažinimo tinkamais naudoti tvarka“ 17.6 punkto (2003 m. gruodžio 19 d. redakcija) atitikimo Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatom“ konstatavo, kad minėto statybos techninio reglamento 17.6 punktą taikomas visiems atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, ir nesant privilegijų teikimo ar diskriminavimo atsisakė pradėti tyrimą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2004 m. rugsėjo 20 d. sprendimu atmetė UAB „Mabilta“ skundą dėl minėto KT nutarimo teisėtumo.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, išnagrinėjęs UAB „Mabilta“ apeliacinį skundą, 2004 m. gruodžio 28 d. nutartimi jį atmetė konstatuodamas, kad KT 2004 m. gegužės 20 d. nutarimas Nr. 1S-78 yra teisėtas ir pagrįstas.

Nagrinėjamos bylos

1. 2004 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 1S-53 „Dėl žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 3D-236 patvirtintų „Paramos pieno supirkimo kainoms palaikyti teikimo perdirbimo įmonėms taisyklių“ atitikimo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatomis tyrimo nutraukimo“ KT nutraukė pagal UAB „Žalmargės pienas“ pareiškimą pradėtą tyrimą.

Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjama administracinė byla pagal UAB „Žalmargės pienas“ skundą dėl KT 2004-04-01 nutarimo Nr. 1S-53 panaikinimo.

2. 2004 m. rugsėjo 30 d. nutarime Nr. 2S-11 „Dėl UAB „Baltijos mineralinių vandenių kompanija“ veiksmų atitikimo Reklamos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams“ konstatuota, jog UAB „Baltijos mineralinių vandenių kompanija“, nepaisydama KT 2003 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 2S-6 nustatytų įpareigojimų nutraukti klaidinančios reklamos naudojimą, toliau tęsė veiksmus, pažeidžiančius RĮ 5 straipsnį – toliau prekiaavo gaiviaisiais gėrimais, kurių etiketėse skelbiamas klaidinančiu pripažintas teiginys: „be žmogaus sveikatai nerekomenduotinių saldiklių“. Atsižvelgusi į tai KT įpareigojo UAB „Baltijos mineralinių vandenių kompanija“ nedelsiant nutraukti klaidinančią reklamą bei už jos naudojimą skyrė piniginę baudą.

Vilniaus apygardos administraciniame teisme nagrinėjama administracinė byla pagal UAB „Baltijos mineralinių vandenių kompanija“ skundą dėl KT 2004 m. rugsėjo 30 d. nutarimo Nr. 2S-11 panaikinimo.

Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos sprendimai

2004 m. Vyriausioji administracinių ginčų komisija išnagrinėjo 2 skundus dėl KT veiksmų (neveikimo).

Komisija nagrinėjo KT veiksmus atsisakius pradėti tyrimą dėl konkurenciją ribojančių veiksmų pagal medžiotojų klubo „Iltis“ pateiktą prašymą. 2004 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. 2004/05-4R-43 skundas netenkintas, nes pareiškime nurodytos aplinkybės susijusios su ginču, kylančiu tarp asmenų ir savivaldos institucijų dėl medžioklės ploto vieneto sudarymo, bet ne su KĮ pažeidimu.

Kitame skunde buvo ginčijamas KT atsakymas dėl elektros skaitiklių naudojimo apyvarčioje (klausias, nepriklausantis institucijos kompetencijai) kaip neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų. Komisijos 2004 m. gruodžio 30 d. sprendimu Nr. 2004/03-4R-200 skundas taip pat buvo atmestas.

III. TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Europiniai konkurencijos darbai

2004 m., kaip ir anksčiau, likus vos keturiems mėnesiams iki narystės ES vyko dar intensyvesni pasirengimo darbai konkurencijos teisės ir jos įgyvendinimo srityse. 2004 m. balandžio 15 d. LR Seimas patvirtino 1999 m. KĮ pataisas, kuriuos įsigaliojo nuo gegužės 1 d. Buvo peržiūrėti ir prie naujų KĮ nuostatų priderinti anksčiau KT nutarimais patvirtinti poįstatyminiai teisės aktai.

Nuo gegužės 1 d. įsigaliojus naujai Sutarties 81 ir 82 straipsnių taikymo sistemai, reglamentuojamai Tarybos reglamento 1/2003 ir kitų Europos Komisijos priimtų dokumentų, vadinamojo „Modernizavimo paketo“, kurį sudaro Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentas ir šeši pranešimai, KT darbuotojams buvo labai svarbu pasirengti taikyti naują sistemą. Tuo tikslu KT atstovai dalyvavo šiai sistemai įgyvendinti įsteigtose Europos Komisijos darbo grupėse. Dalyvauta penkiuose „Europos konkurencijos tinklo“ (toliau – EKT) organizuotuose plenariniuose posėdžiuose bei viename EKT pogrupio „Keitimasis informacija“ susitikime, kurių metu buvo aptariamas naujojo Tarybos reglamento 1/2003 įgyvendinimas. Keitimasis informacija daugiausia vyko per EK įsteigtą vidinį EKT tinklą „CIRCA“.

Rengiantis taikyti naujojo reglamento nuostatas ir užtikrinti bendradarbiavimą EKT atlikti kai kurie organizaciniai bei struktūriniai pertvarkymai – paskirtas EKT administratorius, kontaktiniai asmenys bendriesiems ir specialiesiems klausimams.

Didelis dėmesys skirtas KT administracinių gebėjimų, susijusių su naujojo reglamento įgyvendinimu, stiprinimui. KT darbuotojams surengtas seminaras, kurio metu buvo nuodugniai išanalizuotas praktinio ES konkurencijos taisyklių taikymo mechanizmas.

Aiškinant ES konkurencijos taisyklių taikymo naujoves darbuotojams daug nuveikė Vokietijos ekspertai, dirbę Lietuvoje pagal PHARE (Dvynių) techninės pagalbos trumpalaikį projektą, tiesiogiai susiję su „Modernizavimo paketo“ kūrimu. Įgyvendinant šį PHARE projektą buvo surengti keli specializuoti seminarai KT darbuotojams ir teisėjams.

Iki ir po įstojimo į ES KT darbuotojai aktyviai dalyvavo ES institucijų veikloje. 2004 m. nuo gegužės 1 d. iki gruodžio 31 d. dalyvauta 19 EK patariamųjų komitetų veikloje, iš kurių 12 – dėl konkurenciją ribojančios veiklos ir dominavimo, 4 – dėl koncentracijų, 2 – dėl susitarimų ir dominavimo jūrų transporto srityje, 1 – dėl valstybės pagalbos. Kita tokio dalyvavimo forma – informacijos, gaunamos naudojantis Lietuvos narystės ES informacinė sistema (LINESIS), administravimas. Šios sistemos pagalba gaunami ES informaciniai dokumentai, pasiūlymai priimti teisės aktą, strateginiai dokumentai, kuriems yra rengiamos Lietuvos pozicijos, kita svarbi informacija.

KT pagal savo kompetenciją rengė pozicijas Rumunijos ir Bulgarijos pateiktoms derybinėms 06 skyriaus pozicijoms, Baltajai knygai dėl bendro intereso paslaugų, dalyvavo rengiant kitas pozicijas, už kurių pateikimą LR Vyriausybei buvo atsakingos įvairios ministerijos.

LR Vyriausybės kanceliarijai buvo nuolat teikiama informacija dėl ES teisės aktų (naujojo *acquis*) 06 skyriaus – „Konkurencijos politika“ – rengiamų atitinkamų nacionalinių įgyvendinimo priemonių, jei jos buvo būtinos konkretaus teisės akto įgyvendinimui, ir šio *acquis* įgyvendinimo vykdymo ataskaitos.

2004 m. gegužės 17–18 d. vykusiai Konkurencingumo tarybai (Competitiveness Council) buvo pateikta medžiaga dėl Europos Komisijos pranešimo „Konkurencinės Europos aktyvi konkurencijos politika“ ir EK parengtos valstybės pagalbos ataskaitos.

Europos Komisijos Konkurencijos direktoratui buvo pateikta bendra KĮ įgyvendinimo apžvalgos 2003 m. ataskaita bei monitoringo ataskaita apie pasirengimą narystei ES konkurencijos teisės plėtojimo požiūriu.

2004 m. toliau buvo pildoma ir atnaujinama Europos Komisijos TAIEX biuro parengta nacionalinės teisės derinimo su Europos Bendrijos teise Progreso informacinė duomenų bazė.

Pradėta pildyti nauja informacinė duomenų bazė apie vidaus rinkos direktyvų perkėlimą į nacionalinę teisę.

KT pirmininkas buvo pakviestas dalyvauti kasmetiniame Europos konkurencijos institucijų generalinių direktorių susitikime, kuris vyko rugsėjo 22 d. Briuselyje, o dieną anksčiau – Energijos dienos renginiuose, kuriuose dalyvavo ir energetikos sritį reguliuojančių institucijų atstovai. Buvo aptarti tolesni šios srities prioritetai bei konkurencijos ir

reguliuojančiųjų institucijų vaidmuo skatinant ir plėtojant energetikos rinkos konkurencingumą.

Kaip ir ankstesniais metais, pateikta informacija Lietuvos Kardifo ir konvergencijos programų skyreliams „Valstybės konkurencijos politika“, kuriuose aprašomi per metus įvykę konkurencijos teisės pokyčiai bei jos įgyvendinimas.

Tarptautinis bendradarbiavimas

2004 m. toliau buvo bendradarbiaujama su ICN (Tarptautinis konkurencijos tinklas) – neformaliu informaciniu tinklu, suteikiančiu galimybę išsivysčiusių ir besivystančių šalių konkurencijos institucijoms bendradarbiauti įgyvendinant konkurencijos politiką ir bendrus interesus konkurencijos taisyklių taikymo srityje. KT šiai organizacijai teikė informaciją apie Lietuvoje galiojančius konkurencijos teisės aktus, apie Lietuvoje vykdomą konkurencijos politiką, ypač didelis dėmesys skirtas KT vykdomai koncentracijos kontrolei, kartelių prevencijai ir konkurencijos propagavimui Lietuvoje.

KT pirmininkas dalyvavo Trečiojoje ICN konferencijoje, vykusioje balandžio 19–22 d. Seule, Korėjoje. Šios konferencijos pagrindiniai tikslai – supažindinti ICN narius su ateities planais bei spręsti labiausiai šiuo metu konkurencijos institucijoms rūpimus koncentracijos kontrolės, kartelių prevencijos ir konkurencijos propagavimo klausimus.

Pirmininkas buvo kviečiamas ir dalyvavo tradicinėje kasmetinėje ECA (Europos konkurencijos institucijos) konferencijoje konkurencijos klausimais, kuri vyko Vokietijoje ir Liuksemburge gegužės 6–7 d. Konferencijos metu aptartos aktualios konkurencijos teisės ir jos taikymo problemos oro transporto, sveikatos priežiūros sektoriuose, vyko diskusijos dėl naujojo Europos Tarybos koncentracijų reglamento.

2004 m. tęsėsi bendradarbiavimas su OECD (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija). KT nariai reguliariai dalyvavo OECD Konkurencijos komiteto ir jo darbo grupės Nr. 2 „Konkurencija ir reguliavimas“ ir darbo grupės Nr. 3 „Tarptautinis bendradarbiavimas“ posėdžiuo-

2004 m. DARBO ATASKAITA

se bei pasauliniame konkurencijos forume Paryžiuje. Juose buvo pristatyti Lietuvos pranešimai apie KĮ tikslus ir konkurencijos institucijos optimalią struktūrą, koncentracijos kontrolės procedūrų harmonizavimą, pasisakoma kitais aktualiais konkurencijos politikos klausimais.

Vykdamas OECD Baltijos regioninę programą 2004 m. gegužės 25–26 d. Taline buvo surengtas seminaras tema „Konkurencijos politika“. Pagrindiniai nagrinėjami klausimai buvo konkurencijos politika ir reguliavimas bei konkurencijos institucijų resursų stiprinimas. Šiame seminare KT darbuotojai pristatė keturis pranešimus.

OECD konkurencijos komiteto prašymu parengta konkurencijos politikos raidos Lietuvoje 2003 m. ataskaita, apėmusi esminius konkurencijos teisės ir politikos pokyčius, reikšmingiausius KT veiklos aspektus bei svarbiausių bylų aprašymus.

2004 m. vienas KT darbuotojas dalyvavo OECD organizuotuose dviejų savaitių mokymuose konkurencijos klausimais Joint Vienna institute Vienoje.

Kaip ir kiekvienais metais, UNCTAD (Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencija) prašymu buvo pateikta informacija šios organizacijos rengiamiems dokumentams konkurencijos teisės ir politikos srityje.

2004 m. KT pradėjo bendradarbiauti su ACE (Konkurencijos ekonomistų asociacija). Tarybos pirmininkas dalyvavo antroje kasmetinėje asociacijos konferencijoje, vykusioje Sienoje, Italijoje.

2004 m. jau trečią kartą iš eilės Airijos viešojo administravimo instituto kvietimu dalyvauta ES konkurencijos politikos kursuose, vykusiuose kovo 21–31 d. Dubline ir Briuselyje.

Pagal Kanados – Ukrainos – Baltijos šalių ekonomikos vadybos mokymo programą 2004 m. birželio 10 d. KT viešėjo Ukrainos valstybės tarnautojas, domėjęsis konkurencijos teisės ir jos įgyvendinimo plėtra Lietuvoje.

2004 m. lapkričio 2–3 d. KT viešėjo Vietnamo valstybės tarnybos tarnautojai. Jie atvyko į Lietuvą pagal Švedijos Vyriausybės remiamą programą, kurią įgyvendino Švedijos Umea universiteto teisės departamentas. Stažuotės metu Vietnamo valstybės tarnybos tarnautojai susipažino su Lietuvos konkurencijos teisės pagrindais bei jos įgyvendinimo praktika, konkurencijos bylų teismo nagrinėjimo procedūromis – lankėsi Vilniaus apygardos administraciniame teisme bei privačioje advokatų kontoroje.

Pagal EK konkurencijos institucijų pareigūnų pasikeitimo programą 2004 m. gruodžio 9–21 d. KT viešėjo EK konkurencijos direktorato pareigūnas, kuris buvo supažindintas su institucijos darbu bei teikė konsultacijas darbuotojams dėl Europos Tarybos reglamento 1/2003 nuostatų taikymo.

Techninė pagalba

2004 m. vasario–liepos mėn. buvo įgyvendinamas PHARE techninės pagalbos trumpalaikis projektas „Konkurencijos tarybos stiprinimas konkurencijos srityje“. Projekto partneris ir pagrindinis vykdytojas – Vokietijos ekonomikos ir darbo federalinė ministerija. Numatyti uždaviniai – pasirengti dirbti ES teisės aplinkoje, tiesiogiai taikyti atitinkamas ES konkurencijos taisykles, bendradarbiauti su EK ir valstybių narių nacionalinėmis konkurencijos institucijomis nagrinėjant konkurencijos bylas, kurioms bus taikoma ES konkurencijos teisė – buvo sėkmingai įgyvendinti.

Pagal šį PHARE projektą gegužę keturi darbuotojai lankėsi Vokietijos federalinėje kartelių tarnyboje bei Federalinėje ekonomikos ir darbo ministerijoje.

IV. VIEŠIEJI RYŠIAI

Gerinant informacijos sklaidą ir plėtojant viešuosius ryšius 2004 m. daugiau dėmesio buvo skirta ryšių su visuomene planavimui. Išankstinė informacija apie posėdžiuose svarstomus klausimus ar baigtus tyrimus bei žurnalistams teikiami kvalifikuoti specialistų komentarai įgalino operatyviai paskleisti informaciją žiniasklaidos priemonėse. Nuolat platinama informacija apie KT veiklą ir priimamus sprendimus padėjo kurti teigiamą įvaizdį visuomenėje ir stiprinti ūkio subjektų pasitikėjimą institucija, sėkmingai sprendžiančia konkurencijos problemas. Plečiant viešuosius ryšius stengtasi neapsiriboti vien santykių su žiniasklaida palaikymu, bet rūpintis ir vidine komunikacija, įvaizdžio stiprinimu ir strateginiu veiklos planavimu.

Kita svarbi viešųjų ryšių kryptis – visuomenės švietimas ir konsultavimas, taip pat davė apčiuopiamų rezultatų: gerėja visuomenės kompetencija konkurencijos klausimais, vis labiau vertinama nauda, kurią duoda veiksmingas konkurencijos plėtojimas atskirose rinkose. Sėkmingas krizių valdymas padėjo sustiprinti KT, kaip veiksmingai patikėtas funkcijas vykdančios institucijos, įvaizdį. Operatyviai viešai išdėstoma KT nuomonė didžiausio rezonanso žiniasklaido-

je sulaukusiais konkurencijos klausimais padėjo formuoti visuomenės požiūrį į problemas ir supažindinti su jų sprendimo būdais.

Žiniasklaidos interesai

KT veikla, atliekamų tyrimų eiga ir priimamais nutarimais 2004 m. kryptingai domėjosi tiek respublikinių, tiek regioninių spaudos leidinių, televizijos ir radijo žurnalistai. Kai kurios temos buvo nuolat eskaluojamos žiniasklaidoje atidžiai stebint bei vertinant KT veiksmus, darančius įtakos padėčiai atskirose rinkose. Ypač didelio dėmesio ir rezonanso sulaukė liepą pradėtas tyrimas dėl AB „Mažeikių nafta“ veiksmų atitikties KĮ reikalavimams ir pareigūnų atlikti tyrimo veiksmai. Konkurencijos požiūriu nagrinėjami AB „Mažeikių nafta“ ir Lietuvoje naftos produktais prekiaujančių bendrovių tarpusavio santykiai buvo nuolat komentuojami vertinant padėtį rinkoje, kai imdavo kilti degalų kainos. Kita aktuali tema – padėtis mažmeninės prekybos rinkoje, didžiųjų prekybos tinklų plėtra ir santykiai su tiekėjais. Įsiplieskus „kainų karams“ tarp mobiliojo ryšio operatorių, viena iš nuolatinių žiniasklaidos temų buvo KT atliekamų tyrimų eiga ir priimti sprendimai.

Toliau buvo bendradarbiaujama su informacijos agentūromis ELTA ir BNS, kurios operatyviai platino informaciją apie posėdžiuose svarstomus klausimus ir priimtus nutarimus. Geri kontaktai su TV kanaluose verslo žinias rengiančiais žurnalistais padėjo operatyviai skleisti KT pranešimus spaudai. Lietuvos radijo I programos verslo žinių laidose labai dažnai skambėdavo specialistų komentarai. Specialistų parengti 8 aktualūs komentarai buvo transliuoti analitinės publicistikos LTV laidoje „P pinigų karta“.

Informacija, susijusi su konkurencijos politikos aktualijomis ir naujų reikalavimų įgyvendinimu Lietuvai įstojus į ES, žiniasklaidai buvo teikiama bendradarbiaujant su LR Vyriausybės spaudos tarnyba ir Ūkio ministerijos viešųjų ryšių skyriumi.

Informacijos sklaidos apimtys

2004 m. buvo parengti ir KT vardu išplatinti 75 pranešimai spaudai dėl priimtų nutarimų, pradėtų tyrimų ir jų eigos, renginių. Pranešimų apimtys kasmet auga, vis daugiau straipsnių ir informacinių pranešimų skelbiama regioninėje spaudoje.

PARENGTA PRANEŠIMŲ ŽINIASKLAIDAI		PASKELBTA PUBLIKACIJŲ
2004 m.	75	466
2003 m.	64	420
2002 m.	62	350

KT nariai ir specialistai specializuotiems leidiniams parengė 5 analitinius straipsnius, kuriuose aptarė KĮ taikymo ypatumus ir supažindino su atliktų tyrimų išvadomis, komentavo KĮ pataisais bei EK reikalavimus konkurencijos politikos srityje. Darbuotojai davė per 50 tiesioginių interviu TV ir radijo žurnalistams ar dalyvavo kaip ekspertai konkurencijos požiūriu vertinant padėtį atskirose rinkose.

Interneto svetainės tvarkymas

Interneto svetainė buvo tobulinama siekiant paskelbti joje daugiau ir įvairesnės naudingos informacijos, tvarkoma pagal LR Vyriausybės atnaujinamus bendruosius reikalavimus valstybės institucijų interneto svetainėms. Operatyviai skelbti pranešimai spaudai, parengti teisės aktų projektai, gauti ūkio subjektų prašymai dėl leidimų vykdyti koncentraciją. Svetainės lankytojai gali susipažinti su išsamiais viešuose KT posėdžiuose priimtų nutarimų ir nutarimų dėl koncentracijos tekstais.

Įvaizdžio gerinimas

Siekiant gerinti naujųjų ES narių valstybės institucijų ryšių su visuomene kokybę ir tobulinti įvaizdžio formavimo įgūdžius ES pirmininkavusių Nyderlandų iniciatyva buvo organizuoti trijų savaitių trukmės specialūs kursai Hagoje, į kuriuos dalyviai buvo atrinkti konkurso būdu. Konkursą vykdė Nyderlandų Vyriausybės informacijos tarnyba. Buvo vertinami pretendentų parengti darbai, skirti ryšių su visuomene problematikai. Konkursą dalyvauti minėtuose kursuose laimėjo ir KT atstovė spaudai.

Kursų „Ryšiai su visuomene“ Nyderlanduose tikslas buvo sukaupti patirties plėtoti tiesioginius ryšius su Europos Parlamentu ir EK, susipažinti su Nyderlandų Vyriausybės, atskirų ministerijų ir valstybės institucijų pasiekimais viešųjų ryšių srityje, mokytis įvairiapusiškiau bendrauti su žiniasklaida, įgyti naujų įgūdžių valdant krizes.

V. PRIEDAI

KONKURENCIJOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA 2004 m.

	Priimta nutarimų	Pradėta tyrimų
Bendras tyrimų skaičius	79	69
Draudžiami susitarimai	7	8
Piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi	5	4
Koncentracija	54	54
Valstybės valdymo ir savivaldos institucijų konkurenciją ribojantys veiksmai	6	3
Nesąžininga konkurencija	7	–
DRAUDŽIAMSI SUSITARIMAI		
	Horizontalieji susitarimai	Vertikalieji susitarimai
Pradėta tyrimų	7	1
Nauji pranešimai	–	–
Nauji savo iniciatyva pradėti tyrimai	4	1
Nauji skundai	3	–
Priimta nutarimų	6	1
Atmesti skundai	4	–
Išimtytys	–	1
Draudimai	–	–
Draudimai su baudomis	2	–
PIKTNAUDŽIAVIMAS DOMINUOJANČIA PADĖTIMI		
Nauji tyrimai	4	–
Nauji savo iniciatyva pradėti tyrimai	1	–
Nauji skundai	3	–
Priimta nutarimų	5	–
Atmesti skundai	5	–
Draudimai	–	–
Draudimai su baudomis	–	–
KONCENTRACIJA		
Priimta nutarimų	54	–
Leidimai	50	–
Leidimai su sąlygomis	3	–
Pažeidimas	1	–
Atmesti skundai	–	–

2004 m. KONKURENCIJOS TARYBOS PRIIMTI NUTARIMAI IR SKIRTOS BAUDOS

KONKURENCIJOS ĮSTATYMO PRIEŽIŪRA		
Dėl valstybės valdymo ir savivaldos institucijų priimtų teisės aktų (6)		
Nustatyta pažeidimų (1):		
2004-05-27 Nr. 2S-6	Dėl sveikatos apsaugos ministro 1999 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 69 „Dėl kaimo vietovių gyventojų aprūpinimo vaistais ir vaistinės asortimento prekėmis per pirminės sveikatos priežiūros įstaigas“ nuostatų atitikimo Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams	
Atsisakyta pradėti tyrimus (2)		
Nutraukta tyrimų (3)		
Dėl draudžiamų susitarimų (7)		
Nustatyta pažeidimų (2):		
2004-11-19 Nr. 2S-12	Dėl vairuotojų rengimo paslaugas teikiančių ūkio subjektų ir Lietuvos vairuotojų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo mokyklų asociacijos veiksmų atitikimo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimams: UAB „Particula“ UAB „Alvridika“ UAB „Klaipėdos darbo rinkos mokymo centras“ UAB „Kalbų gama“ E. Matuzevičiaus IĮ A. Andrijausko IĮ UAB „Kerulis ir partneriai“ J. Gelumbausko IĮ V. Voliko firma A. Strižak IĮ	5 000 Lt 1 000 Lt 1 000 Lt 1 000 Lt 1 000 Lt 1 000 Lt 1 000 Lt 1 000 Lt 1 000 Lt 500 Lt
2004-11-25 Nr. 2S-13	Dėl ūkio subjektų, dalyvavusių Aplinkos projektų valdymo agentūros administruojamame konkurse Nr. ISPA/8/SV/LT „Atliekų surinkimo sistemos sukūrimas“, veiksmų atitikimo Konkurencijos įstatymo 5 straipsnio reikalavimams: UAB „Ekoprojektas“ UAB „Ekobaltas“	20 000 Lt 3 000 Lt
Išimtys (1):		
2004-01-15 Nr. 1S-9	Patvirtinta, kad susitarimas tarp „Auto Riga SIA“ ir UAB „Keturi žiedai“ bei UAB „Klastera“ atitinka bendrosios išimties sąlygas	
Nutraukta tyrimų (4)		

Dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi (5)		
Nutraukta tyrimų (5)		
Dėl koncentracijos kontrolės (59)		
Išduota leidimų vykdyti koncentraciją (53):		
2004-01-08 Nr. 1S-1	UAB „MG Baltic Investment“ įsigyti 100 proc. UAB „Marieberg Media“ akcijų paketą	
2004-01-08 Nr. 1S-2	„BP p. l. c.“, „Alfa Finance Holdings SA“, „AI Petroleum Holdings LLC“, „Renova Holding Ltd.“, „AO Siberian Oil Company“ įgyti bendrą „JSC Slavneft“ kontrolę	
2004-01-22 Nr. 1S-10	A. Trumpai, UAB „Survesta“, UAB „Pieno pramonės investicijų valdymas“, UAB „Snavesta“ įsigyti iki 100 proc. AB „Rokiškio sūris“ akcijų ir įgyti bendrą kontrolę	
2004-01-22 Nr. 1S-11	UAB „Vinukas“ įsigyti 100 proc. UAB „Rubikon prodimpexsas“ akcijų paketą	
2004-01-29 Nr. 1S-14	„3i Group plc“, „Profita Fund II Ky“, „Power Contractor Oy“ per naujai įsteigtą įmonę „Special Purpose Vehicle NO 1 OY“ įsigyti 100 proc. „Empower Holding Oy“ akcijų paketą	
2004-02-19 Nr. 1S-25	UAB „Rubikon apskaitos sistemos“ įsigyti 51 proc. UAB „Livesta serviso centras“ akcijų paketą	
2004-02-19 Nr. 1S-26	UAB „Vinvesta“ įsigyti 100 proc. UAB „Kautra“ akcijų paketą	
2004-03-12 Nr. 1S-34	„Powszechny Zakład Ubezpieczeń S. A.“ įsigyti 100 proc. UAB DK „Lindra“, 100 proc. UAB „Nord/LB draudimas“ ir 100 proc. UAB „Nord/LB Gyvybės draudimas“ akcijų paketą	
2004-03-12 Nr. 1S-35	UAB „Rubikon apskaitos sistemos“ įsigyti 51 proc. UAB „Katra“ akcijų paketą	
2004-03-18 Nr. 1S-38	OAO „Gazprom“ įsigyti 34 proc. AB „Lietuvos dujos“ ir įgyti kartu su VĮ „Valstybės turto fondas“, „Ruhrgas Energie Beteiligungs AG“ ir „E.ON Energie AG“ bendrą AB „Lietuvos dujos“ kontrolę	

2004 m. DARBO ATASKAITA

2004-03-18 Nr. 1S-39	„Sampo Oyj“ įsigyti iki 100 proc. „If Skadeforsakring Holding AB“ akcijų paketą	
2004-03-25 Nr. 1S-46	Lietuvos ir JAV UAB „Bennet distributors“ įsigyti iki 100 proc. AB „Sema“ akcijų paketą	
2004-04-01 Nr. 1S-51	UAB „Rubikon apskaitos sistemos“ įsigyti iki 100 proc. AB „Kazlų Rūdos metalas“ akcijų paketą	
2004-04-01 Nr. 1S-60	UAB „Vilniaus duona plius“ įsigyti iki 100 proc. AB „Panevėžio duona“ akcijų paketą	
2004-04-29 Nr. 1S-69	UAB „Arijus“ įsigyti 100 proc. AB „Aviakompanija Lietuva“ akcijų paketą	
2004-05-20 Nr. 1S-77	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankui įsigyti 30 proc. UAB „Litesko“ akcijų paketą	
2004-05-27 Nr. 1S-80	AB „Alita“ įsigyti 100 proc. AB „Anykščių vynas“ akcijų paketą	
2004-06-03 Nr. 1S-85	UAB „Falck Security“ įsigyti AB bankas „Nord-/LB Lietuva“ turto dalį	
2004-06-03 Nr. 1S-86	UAB „Pozityvios investicijos“ įsigyti iki 100 proc. AB „Minija“ akcijų paketą	
2004-06-03 Nr. 1S-87	AB „Sanitas“ įsigyti iki 100 proc. AB „Endokrininiai preparatai“ akcijų paketą	
2004-06-03 Nr. S-88	AB „Alna“ įsigyti iki 100 proc. UAB „Sonex sistemos“ akcijų paketą	
2004-06-03 Nr. 1S-89	UAB „Sonex grupė“ įsigyti iki 100 proc. UAB „Alnos infrastruktūros sprendimai“ akcijų paketą	
2004-06-03 Nr. 1S-90	„Kemira GrowHow OY“ įsigyti 100 proc. UAB „Kemira-Lifosa“ akcijų paketą	
2004-06-10 Nr. 1S-91	UAB „Baltisches haus“ įsigyti 100 proc. UAB „Limada“ akcijų paketą	
2004-06-10 Nr. 1S-92	AB „Žemaitijos pienas“ įsigyti 100 proc. AB „Kelmės pieninė“ akcijų paketą	
2004-06-23 Nr. 1S-99	„Partek Insulation AB“ įsigyti iki 100 proc. UAB „Paroc“ akcijų paketą	
2004-07-01 Nr. 1S-101	UAB „Konversbank“ ir AB „Incorion Investment Holding Company“ įsigyti iki 100 proc. AB „Snoras“ akcijų ir įgyti bendrą kontrolę	
2004-07-01 Nr. 1S-102	UAB „Baltisches haus“ išsinuomoti iš UAB „Alvanora“ patalpas	

2004-07-08 Nr. 1S-109	„Nordea Bank Finland Plc“ įsigyti „Kredyt Bank S. A.“ Vilniaus skyriaus turto dalį	
2004-07-15 Nr. 1S-111	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankui įsigyti iki 36 proc. UAB „Sonex grupė“ akcijų paketą	
2004-07-15 Nr. 1S-112	UAB „ZIP3“ įsigyti 100 proc. UAB „Vesiga“ akcijų paketą	
2004-07-15 Nr. 1S-113	A. Vyniautui, V. Čelutkai ir Lietuvos ir Vokietijos UAB „Stilsas“ steigti UAB „AVS prekyba“	
2004-07-15 Nr. 1S-114	UAB „Tamro“ įsigyti iki 100 proc. UAB „Farmacijos projektai“ akcijų paketą	
2004-08-26 Nr. 1S-125	AB „Achema“ įsigyti 50 proc. UAB „Casino Planet“ akcijų paketą	
2004-08-26 Nr. 1S-126	UAB Koncerno „Achemos grupė“ įsigyti 100 proc. UAB „Baltijos TV“ akcijų paketą	
2004-09-02 N. 1S-130	„Baltic Investment Fund III L. P.“ ir „Baltic Investment Fund III C. V.“ įsigyti 35,01 proc. UAB „Alnos biuro sistemos“ akcijų paketą	
2004-09-09 Nr. 1S-133	AB „Malsena“ įsigyti 50 proc. UAB „Gintarinis amžius“ akcijų paketą	
2004-09-16 Nr. 1S-135	„TietoEnator Oyj“ ir „AS Hansapank“ steigiant naują įmonę „TietoEnator Support Ou“	
2004-09-16 Nr. 1S-136	AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ įsigyti 100 proc. UAB „Transfosa“ akcijų paketą	
2004-09-23 Nr. 1S-143	UAB „Pozityvios investicijos“ įsigyti iki 100 proc. AB „Vilmakas“ akcijų paketą	
2004-09-23 Nr. 1S-144	AB „Lietuvos telekomas“ įsigyti iki 100 proc. UAB „Voicecom“ akcijų paketą	
2004-10-21 Nr. 1S-151	UAB „MG Baltic Investment“ įsigyti iki 100 proc. AB „Lėvuos“ akcijų paketą	
2004-10-21 Nr. 1S-152	P. Krištopaičiui, S. V. Anužiui įsigyti iki 100 proc. UAB „Simpras“ ir iki 100 proc. lygiomis dalimis UAB „Rokų keramika“ ir įgyti šių įmonių bendrą kontrolę	
2004-10-28 Nr. 1S-155	„Litis ehf“ įsigyti 100 proc. UAB „Lucerna“ akcijų paketą	
2004-10-28 Nr. 1S-156	UAB „Vakarų Lietuvos pramonės ir finansų korporacija“ įsigyti 97 proc. AB „Suskystintos dujos“ akcijų paketą	

2004 m. DARBO ATASKAITA

2004-11-04 Nr. 1S-158	UAB „Eika“ ir AB „Achema“ įsigyti iki 100 proc. akcijų ir įgyti AB „Klaipėdos laivų remontas“ bendrą kontrolę per jų įsteigtą ir visiškai kontroliuojamą UAB „Jūros vartai“	
2004-11-11 Nr. 1S-159	UAB „Baltic Metal“ įsigyti iki 100 proc. AB „Vilniaus specialiusis autotransportas“ akcijų paketą	
2004-11-18 Nr. 1S-163	UAB „Silberauto“ įsigyti UAB „Kauno autokompleksas“ turto dalį	
2004-12-16 Nr. 1S-173	UAB „Rubikon apskaitos sistemos“ įsigyti iki 100 proc. UAB „Vienituras“ akcijų paketą	
2004-12-16 Nr. 1S-174	BJ UAB „Sanitex“ įsigyti iki 35 proc. UAB „Hermis Capital“ akcijų paketą	
2004-12-23 Nr. 1S-180	UAB „Aistensita“ įsigyti AB „Utenos elektrotechnika“ ir AB „Umega“ prijungimo būdu	
2004-12-23 Nr. 1S-181	UAB „Tamro“ įsigyti 100 proc. UAB „Vognė“ akcijų paketą	
2004-12-30 Nr. 1S-185	„Rautakirja Oy“ įsigyti 51 proc. UAB „Impress Teva“ akcijų paketą	
Leidimai atskiriems koncentracijos veiksams vykdyti (4):		
2004-01-09 Nr. 1S-5	A. Trumpai, UAB „Survesta“, UAB „Pieno pramonės investicijų valdymas“, UAB „Snavesta“ įsigyjant iki 100 proc. AB „Rokiškio sūris“ akcijų ir įgyjant bendrą kontrolę	
2004-01-29 Nr. 1S-13	UAB „Vinvesta“ įsigyjant 100 proc. UAB „Kautra“ akcijų paketą	
2004-02-26 Nr. 1S-30	„Powszechny Zakład Ubezpieczeń S. A.“ įsigyjant 100 proc. UAB DK „Lindra“, 100 proc. UAB „Nord/LB draudimas“ ir 100 proc. UAB „Nord/LB Gyvybės draudimas“ akcijų paketą	
2004-07-15 Nr. 1S-115	UAB „Švyturys-Utenos alus“, AB „Kalnapilio-Tauro grupė“, AB „Ragutis“, AB „Kauno alus“ ir Čygo-Kalkio TŪB „Rinkuškiai“ steigiant VŠĮ „Desa“	
Neleista vykdyti atskirų koncentracijos veiksų (1):		
2004-04-01 Nr. 1S-50	AB „Alita“ įsigyjant 100 proc. AB „Anykščių vynas“ akcijų paketą	
Nustatyta pažeidimų (1)		
2004-05-27 Nr. 2S-5	Dėl UAB „Rubikon apskaitos sistemos“ veiksų įsigyjant daugiau kaip 1/4 UAB „Katra“ įstatinio kapitalo apie tai nepranešus ir negavus Konkurencijos tarybos leidimo koncentracijai vykdyti	3 000 Lt

Dėl nesąžiningos konkurencijos veiksų (7)		
Atsisakyta pradėti tyrimus (7)		
Reklamos įstatymo priežiūra		
Dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos (27)		
Nustatyta pažeidimų (12):		
2004-03-18 Nr. 2S-1	UAB „Lukoil Baltija“ Servisas reklaminė akcija „Lukoil prizinis rugsėjis“	
2004-03-18 Nr. 2S-2	UAB „Tele 2“ mobilus ryšio paslaugų reklama	
2004-04-29 Nr. 2S-3	AB „Lietuvos draudimas“ skelbta reklama	10 000 Lt
2004-04-29 Nr. 2S-4	UAB „Porektus“ skelbta metodo antsvoriui sumažinti reklama	30 000 Lt
2004-06-18 Nr. 2S-7	UAB „Saulės spektras“ skelbta reklama	1 000 Lt
2004-09-09 Nr. 2S-9	AB „Lietuvos dujos“ skelbta reklama	5 000 Lt
2004-09-30 Nr. 2S-11	UAB „Baltijos mineralinių vandenių kompanija“ skelbta reklama	30 000 Lt
2004-11-26 Nr. 2S-14	UAB „Omnitel“ skelbta reklama	30 000 Lt
2004-11-26 Nr. 2S-15	UAB „Tele 2“ skelbta išankstinio mokėjimo paslaugos „Mažylis“ reklama	60 000 Lt
2004-12-02 Nr. 2S-16	UAB „Tele 2“ vykdyta reklaminė akcija „Tele 2“ vartotojai džiaugiasi mažiausiomis kainomis	60 000 Lt
2004-12-16 Nr. 2S-17	UAB „Bitė GSM“ skelbta paslaugos „Šeima“ reklama	
2004-12-16 Nr. 2S-18	UAB „Eurocom“ skelbta reklama	16 000 Lt
Atsisakyta pradėti tyrimus (12)		
Nutraukta tyrimų (3)		
2004 m. skirta baudų		281 500 Lt

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2003 m.¹

Sektorius	Pagalbos būdai	A1	A2	B1	C1	C2	D1	Iš viso (mln. Lt)	Iš viso (mln. EUR)
1.1. Žemės ūkis ^{*,**}		2,56						2,56	0,74
1.2. Žuvininkystė									
2. Pramonė / paslaugos		47,47	46,22	11,62	0,34	32,13	0,00	137,78	39,93
2.1. Horizontalioji pagalba		2,11	40,49	11,62	0,34	31,57		86,13	24,96
2.1.1. Moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos		1,04						1,04	0,30
2.1.2. Aplinkos apsauga									
2.1.3. Mažos ir vidutinės įmonės									
2.1.4. Prekyba		1,07						1,07	0,31
2.1.5. Energijos taupymas									
2.1.6. Investicijos			10,56					10,56	3,06
2.1.7. Gyventojų užimtumo programos									
2.1.8. Kvalifikacijos kėlimas									
2.1.9. Privatizavimas									
2.1.10. Gelbėjimas / restruktūrizavimas			29,93	11,62	0,34	31,57		73,46	21,29
2.2. Pagalba sektoriams		45,36	3,81			0,56	0,00	49,73	14,41
2.2.1. Plieno pramonė									
2.2.2. Laivų statyba			0,14			0,00		0,14	0,04
2.2.3. Transportas		45,36	3,67			0,56	0,00	49,59	14,37
2.2.4. Anglies pramonė									
2.2.5. Sintetinis pluoštas									
2.2.6. Kiti sektoriai									
2.3. Regioninė pagalba			1,92					1,92	0,56
IŠ VISO:		50,03	46,22	11,62	0,34	32,13	0,00	140,34	40,67
Apdirbamajai pramonei ir paslaugoms		2,11	42,55	11,62	0,34	31,57	0,00	88,19	25,56

¹ Duomenys preliminarūs.

* Lentelėje pateikti preliminarūs duomenys apie valstybės pagalbą, teikiamą iš valstybės ir savivaldybių biudžetų.

** Duomenys apie žemės ūkiui suteiktą pagalbą nepaskirstyti pagal valstybės pagalbos teikimo būdus.

SIMBOLINIŲ ŽYMĖJIMŲ PAAIŠKINIMAI

A1 – negražinama pagalba: subsidijos, dotacijos

A2 – atleidimai nuo mokesčių, jų sumažinimas, delspinigių ir baudų nurašymas, kiti atleidimai

B1 – valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų įmonėse dalies ar vertės didinimas įvairiomis formomis

C1 – lengvatinės paskolos

C2 – mokesčių atidėjimai

D1 – valstybės garantijos

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000–2003 m.* (mln. EUR)

Rodikliai	Metai	2000	2001	2002	2003
Visa nacionalinė valstybės pagalba		68,70	39,73	74,96	40,67
iš jos:					
- apdirbamajai pramonei ir paslaugoms		42,07	17,26	44,03	25,56
- žemės ūkiui		0,43	0,82	1,43	0,74
- transportui		26,20	21,65	29,50	14,37

* Lentelėje pateikti preliminarūs duomenys apie valstybės pagalbą, teikiamą iš valstybės ir savivaldybių biudžetų nenaudojant Kaimo rėmimo specialiosios programos lėšų.

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000–2003 m.*

Rodikliai	Metai	2000	2001	2002	2003
mln. EUR		68,70	39,73	74,96	40,67
EUR vienam dirbančiajam		43,32	26,11	53,31	28,28
% nuo BVP (veikusiomis kainomis)		0,57	0,29	0,51	0,25
% nuo nacionalinio biudžeto išlaidų		2,81	1,36	2,22	1,12
% nuo nacionalinio biudžeto deficito		66,50	13,21	23,50	12,42
Gyventojų skaičius, mln.		3,70	3,48	3,47	3,46

* Lentelėje pateikti preliminarūs duomenys apie valstybės pagalbą, teikiamą iš valstybės ir savivaldybių biudžetų nenaudojant Kaimo rėmimo specialiosios programos lėšų.

2000–2003 m. SUTEIKTOS NACIONALINĖS VALSTYBĖS PAGALBOS BŪDAI

	A1	A2	B1	C1	C2	D1	Iš viso (mln. Lt)	Iš viso (mln. EUR)
Valstybės pagalba 2000	225,55	7,45	0,06	0,01	0,07	22,48	255,62	68,70
Valstybės pagalba 2001	87,99	24,50	0,00	0,07	27,54	0,00	140,10	39,73
Valstybės pagalba 2002	93,09	127,19			38,45	0,07	258,8	74,96
Valstybės pagalba 2003	50,03	46,22	11,62	0,34	32,13	0,00	140,34	40,67

SIMBOLINIŲ ŽYMĖJIMŲ PAAIŠKINIMAI

A1 – negrąžinama pagalba: subsidijos, dotacijos

A2 – atleidimai nuo mokesčių, jų sumažinimas, delspinigių ir baudų nurašymas, kiti atleidimai

B1 – valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų įmonėse dalies ar vertės didinimas įvairiomis formomis

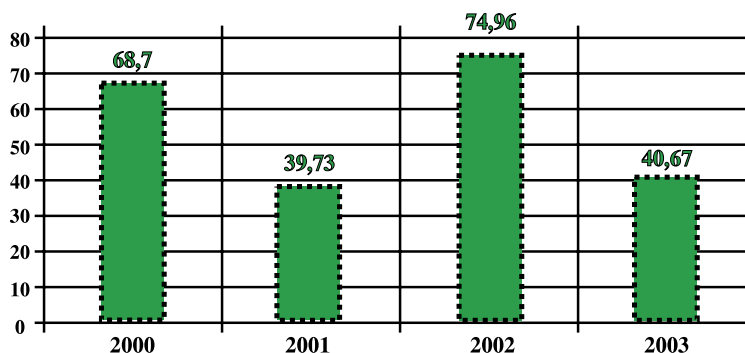
C1 – lengvatinės paskolos

C2 – mokesčių atidėjimai

D1 – valstybės garantijos

VISA NACIONALINĖ VALSTYBĖS PAGALBA LIETUVOJE 2000–2003 m. (mln. EUR)

2004 m. KONKURENCIJOS TARYBOS NUTARIMAIŠ ĮVERTINTA VALSTYBĖS PAGALBA

Gauto rašto data	Ūkio subjektas, kuriam teikiama pagalba, valstybės pagalbos schema	KT nutarimo Nr., data	Sprendimas
2003-05-30	AB „Vingriai“	KT nutarimas Nr. 1S-67, 2004-04-29	Pritarta
2003-07-21	AB „Jiesia“	KT nutarimas Nr. 1S-56, 2004-04-08	Pritarta
2003-09-16	AB stiklo fabrikas „Aleksotas“	KT nutarimas Nr. 1S-45, 2004-03-25	Nepritarta
2004-01-29	Valstybės pagalbos schema „Valstybės pagalba mažoms ir vidutinėms įmonėms“	KT nutarimas Nr. 1S-42, 2004-03-18	Pritarta
2004-01-29	Valstybės pagalbos schema „Regioninė pagalba“	KT nutarimas Nr. 1S-44, 2004-03-25	Pritarta
2004-03-24	Valstybės pagalbos schema „Mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros skatinimas“	KT nutarimas Nr. 1S-57, 2004-04-08	Pritarta

Pastaba. Iš viso gauti 6 raštai, pritarta – 5, nepritarta – 1.

KONKURENCIJOS TARYBOS STRUKTŪRA

